

PARLAMENT DE CATALUNYA

**Presidència
de l'honorable Sr. Joan Casanovas**

DIARI DE SESSIONS

Sessió del dia 10 d'octubre del 1933

SUMARI

A les cinc i vint-i-cinc minuts de la tarda s'obre la sessió, sota la presidència de l'honorable senyor Joan Casanovas.

Lectura i aprovació de l'acta de la sessió anterior.

Ordre del dia:

Comunicacions de l'Honorable Senyor President de la Generalitat participant a la Cambra la dimissió del Govern de la Generalitat i el nomenament del nou Govern i la delegació de les funcions executives en el Conseller senyor Miquel Santaló i Parvorell.

Lectura d'una proposició incidental, signada pels senyors Xirau, Tarradelles, Lluhi, Comes, Casanelles, Serra i Moret, Comorera, Fronjosà, Gerhard, Simó i Lloret, demanant que el President de la Cambra es serveixi requerir l'Honorable senyor President de la Generalitat perquè comparegui davant del Parlament a respondre dels actes de govern per ell realitzats durant la tramitació de la darrera crisi.

L'Honorable senyor Conseller Primer rebutja la procedència de la proposició incidental i declara que assumeix tota la responsabilitat pels actes de Govern, en virtut de la delegació de funcions que ostenta.

Defensa la proposició incidental el senyor Xirau.

Intervé novament el senyor Conseller Primer i rectifica el senyor Xirau.

El senyor Ventosa i Calvell fixa la posició de la Minoria de Lliga Catalana en l'esmentada proposició incidental.

Intervenció del senyor Serra i Moret.

Respon el senyor Conseller Primer.

Nova rectificació del senyor Xirau.

En votació nominal, per 44 vots contra 27, és rebutjada la proposició incidental.

L'Honorable senyor Conseller Primer explica el plantejament de l'última crisi, la seva solució i el programa a desenrotllar per a l'actual Govern de la Generalitat.

Intervencions dels senyors Serra i Moret i Lluhi, per les respectives Minories.

Se suspèn aquest debat.

Lectura d'un Projecte de Llei de Majoria i Habilitació d'edat. — Passa a la Comissió.

Lectura d'un Projecte de Llei referent al Tribunal de Cassació de Catalunya. — Passa a la Comissió.

Lectura d'un Projecte de Llei sobre ajornament de la data de celebració de les Eleccions Municipals.

Continuació del debat sobre la declaració del Consell.

El senyor Conseller de Justícia i Dret, en absència del senyor Lluhi, prega li sigui comunicat el seu desig, per raó d'oportunitat, de què sigui explanada com més aviat millor la interpellació anunciada sobre Traspàs de Serveis.

El senyor Ventosa i Calvell assenyala la posició de Lliga Catalana davant el discurs del senyor Conseller Primer.

Se suspèn la sessió per quinze minuts.

Represa la sessió i a punt d'acabar les hores reglamentàries, la Presidència proposa la pròrroga.

Sobre interpretació del Reglament quant a l'hora d'alçar-les segons hagi estat la del seu començament, fan ús de la paraula, ultra l'honorable senyor President, els senyors Ventosa i Calvell i Lluís Companys.

Es acordada la pròrroga per menys d'una hora.

Segueix la discussió interrompuda en suspendre la sessió.

El senyor Duran i Ventosa fa diverses observacions sobre el Projecte de Llei d'ajornament de les Eleccions Municipals, pendent del dictament de la Comissió.

Manifestacions de l'honorable senyor Conseller Primer.

Rectificació del senyor Duran i Ventosa.

Intervé novament el senyor Conseller Primer.

Es suspensa uns moments la sessió, en espera del dictamen.

Represa la sessió, el senyor Conseller de Justícia i Dret fa unes manifestacions en nom del Govern, en relació amb l'esmentat Projecte de Llei, en el sentit que no havent-hi encara dictamen, no té interès en què es prorrogui més la sessió.

Lectura de dos suplicatoris per al processament del Diputat senyor Comorera. S'acorda procedir en la sessió de demà al nomenament de la Comissió de Suplicatoris.

Ordre del dia per a la sessió de dimecres.

S'aixeca la sessió a les deu i cinc minuts de la vetlla.

A les cinc i vint-i-cinc minuts de la tarda s'obre la sessió sota la presidència de l'honorable senyor Joan Casanovas.

Al banc roig hi ha els honorables senyors Conseller Primer i Consellers de Justícia i Dret, de Governació, de Cultura, de Sanitat i Assistència Social, d'Agricultura i Economia i de Treball i Obres Públiques, els quals, en obrir-se l'acte saluden la Presidència.

Es llegida i aprovada l'acta de la sessió anterior.

ORDRE DEL DIA

Comunicacions de l'honorable senyor President de la Generalitat, participant a la Cambra el nomenament del nou Govern

El Sr. PRESIDENT: Hi ha unes comunicacions de l'honorable senyor President de la Generalitat, de les quals donarà compte el senyor Secretari.

(El senyor Secretari llegeix les quatre comunicacions següents:)

«Honorable senyor: Tinc l'honor de manifestar-vos que amb data d'avui, m'ha estat presentada pels Consellers que integren el Consell Executiu de la Generalitat, la dimissió de llurs càrrecs.

La qual cosa poso en el vostre coneixement als efectes procedents.

Visquen molts anys.

Barcelona a dos d'octubre del mil nou-cents trenta-tres. — Francesc Macià.

Honorable senyor President del Parlament de Catalunya.»

«Tinc l'honor de comunicar-vos que, amb aquesta data he dictat un Decret nomenant, respectivament, Consellers de Justícia i Dret, Governació, Finances, Cultura, Agricultura i Economia, Sanitat i Assistència Social i Treball i Obres Públiques, els senyors Pere Coromines i Muntanya, Pere Mestres i Albet, Carles Pi i Sunyer, Ventura Gassol i Rovira, Joan Ventosa i Roig, Josep Dencàs i Puigdollers i Martí Barrera i Maresma.

També he nomenat, en virtut de la facultat que em confereix l'apartat segon de l'art. 46 de l'Estatut Interior de Catalunya, Conseller sense Departament, el senyor Miquel Santaló i Parvorell.

Així mateix, em plau de comunicar-vos que, pel mateix Decret esmentat, he delegat, temporalment, les funcions executives que em corresponen segons l'Estatut de Catalunya i són delegables d'acord amb l'art. 14, en el Conseller senyor Miquel Santaló i Parvorell.

Visquen molts anys.

Barcelona, Palau de la Generalitat a quatre d'octubre del mil nou-cents trenta-tres. — El President, Francesc Macià.

Honorable senyor President del Parlament de Catalunya.»

El Sr. CONSELLER PRIMER: Demano per parlar.

«Tinc l'honor de manifestar-vos que, amb

data d'avui, m'ha estat presentada pel Conseller de Finances, la dimissió del seu càrrec.

La qual cosa poso al vostre coneixement, als efectes procedents.

Visqueu molts anys.

Barcelona, vuit d'octubre del mil nou-cents trenta-tres. — Francesc Macià.

Honorable senyor President del Parlament de Catalunya».

«Tinc l'honor de comunicar-vos que, amb aquesta data, he dictat un Decret, nomenant Conseller de Finances de la Generalitat el senyor Miquel Santaló i Parvorèll, confirmant-lo en la delegació de funcions executives que li va ésser feta per Decret de data 4 del mes que som.

Barcelona, Palau de la Generalitat, vuit d'octubre del mil nou-cents trenta-tres. — Francesc Macià.

Honorable senyor President del Parlament de Catalunya».

El Sr. PRESIDENT: Relacionada amb la formació del nou Govern hi ha una proposició incidental, de la qual es donarà lectura.

(El senyor Secretari la llegeix. Diu:)

«Els Diputats que sotasignen tenen l'honor de proposar a la Cambra:

Primer. — Que, d'acord amb els preceptes de l'Estatut de Catalunya, el President de la Cambra es serveixi requerir l'honorable senyor President de la Generalitat de Catalunya, perquè comparegui davant d'aquest Parlament a respondre dels actes de govern per ell realitzats durant la tramitació de la crisi.

Segon. — Que es suspengui la sessió el temps necessari per a donar lloc a la compareixença que s'interessa.

Palau del Parlament, 10 d'octubre del 1933. — Antoni Xirau, Josep Tarradellas, Joan Lluhi, Pere Comes, Joan Casanelles, Manuel Serra i Moret, Joan Comorera, Joan Fronjosà, Carles Gerhard, Jaume Simó i Bofarull i Pere Lloret.»

El Sr. XIRAU: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller Primer.

El Sr. CONSELLER PRIMER: Senyors Diputats: He demanat la paraula, en llegir-se la comunicació de l'honorable senyor President de la Generalitat de Catalunya donant compte de la solució de la crisi produïda en aquest Parlament la setmana passada, per tal de saludar personalment, en primer lloc, — donada la meua condició de no tenir una representació popular en aquesta Cambra — a tots els senyors Diputats, oferint-los el meu respecte més absolut.

Pensava, al mateix temps, complint un deure inexcusable, donar compte dels motius de la darrera crisi i exposar a la Cambra els propòsits del nou Govern de la Generalitat de Catalunya; però la lectura de la proposició incidental que acabeu d'escoltar m'obliga a canviar els termes d'aquesta intervenció.

Respecte de la proposició incidental que s'acaba de llegir, en nom del Govern de la Generalitat he de declarar que la considero inadequada als moments presents. El Govern actual té el propòsit ferm i l'obliga la noblesa d'aquest propòsit, a considerar, a escoltar amb tota atenció, les opinions, els criteris,

les doctrines, de les oposicions, en les quals segurament moltes vegades trobarà notes molt interessants, que està disposat a recollir sempre que puguin millorar les proposicions, les doctrines, els Projectes que presenti el Govern o que presenti la Majoria. Però, en quant al contingut d'aquesta proposició incidental, com a Conseller Delegat del Govern de la Generalitat, jo he de declarar, d'una manera categòrica, d'una manera absoluta, que en el que afecta a la possible compareixença del President de la Generalitat per a respondre d'actes de Govern, no hi ha en l'Estatut Interior de Catalunya, votat per aquest propi Parlament, res, absolutament res, que obligui a això; absolutament res, perquè, almenys, mentre jo estigui en la capçalera d'aquest banc, he de manifestar, també d'una manera categòrica, que la responsabilitat dels actes de Govern els assumeix, els reclama, els vol, i d'ells està decidit a respondre'n, d'una manera absoluta i definitiva, el Conseller Delegat, nomenat per l'honorable President de la Generalitat de Catalunya, en ús de les facultats que li atorga el propi Estatut Interior votat per aquest Parlament.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Xirau.

El Sr. XIRAU: Senyors Diputats: Força estranyat després de la declaració del senyor Conseller Primer, tot agraint-li els bons propòsits, he de dir que, al meu entendre, es tracta d'una cosa ben clara, es tracta d'un afer que ha estat votat i prejutjat per aquest Parlament de Catalunya. La qüestió, com deia abans, és senzilla: es tracta de dilucidar si el President de la Generalitat és o no Poder moderador. Si fos Poder moderador, no hauria de venir a aquest Parlament a respondre dels seus actes; no essent-ho — com no ho és —, té obligació estricta de venir a respondre dels actes que hagi realitzat. De cap més. No és Poder moderador perquè ho estableix així, d'una manera clara i taxativa, l'Estatut de Catalunya votat per les Corts Constituents (article 14, que parla del Consell Executiu i el seu President, i els articles 41 i 50 del vigent Estatut Interior votat per aquestes Corts catalanes diuen, aiximateix, que el President de la Generalitat amb el seu Consell formen el Consell Executiu). Per conseqüència, no es pot parlar d'un cas de persona irresponsable de Poder moderador, sinó d'una persona plenament responsable davant del Parlament. Ara bé: deia el senyor Conseller Primer que quan delega el senyor President d'aquelles funcions que hagi delegat, en respon, per ell, el Primer Conseller. Evidentment. Conformes en tot, en això; però només pot respondre aquest Conseller Delegat dels fets, de les coses que li hagin estat delegades, no d'aquelles que per la virtualitat mateixa d'elles no poden ésser delegades, com és el nomenament de Consellers. El nomenament de Consellers, senyor Conseller Primer, no l'ha fet la V. S., l'ha fet el President de la Generalitat. Per conseqüència, aquest acte de govern clar, definit, incortrovertible, és un acte del qual ha de venir a respondre'n davant del Parlament. Tant és així, que nosaltres, quan vàrem discutir aquest afer al Parlament de Catalunya, vàrem establir-ho d'una manera claríssima. Jo recordo que un senyor Diputat d'aquesta Cambra — al qual no vull alludir personalment per a no obligar-lo a intervenir, això és qüestió d'ell — preguntava: «¿si qualsevol de vos-

altres o una Minoria entera demana aquí que vingui el President de la Generalitat a respondre d'una interpellació que se li faci, què passarà?» I el company Lluhi, que parlava en nom de nosaltres i també de tota la Majoria, amb l'aquiescència de la Majoria, va preguntar: «¿Que hauria fet actes de govern, aquest President?» I en contestar-li: «Sí», aleshores el senyor Lluhi va afegir: «Suposo que tindrà la votació de tothom perquè és evident que hauria de venir.» Preguntat per quan el President procedís al nomenament de Consellers nous, va manifestar el senyor Lluhi, també en nom de tots nosaltres: «Jo era partidari de què el senyor Macià hauria de venir en aquest moment. Crec que en endavant hem de sentar aquest criteri.» En el mateix sentit tenia l'honor de pronunciar-se el Diputat que us adreça la paraula, i quedarem tots convinguts en què la lletra de l'Estatut, que era estricta, segons els tres articles que he citat de l'Estatut Interior i de l'Estatut Exterior de Catalunya, diu clarament que el President és responsable dels seus actes davant del Parlament, que ha de respondre de tots els actes no delegats, dels actes de govern que faci; i, per consegüent, donada la interpretació lleial, recta, justa, que donarem a l'Estatut de Catalunya amb l'aquiescència de tots, és evident que el senyor Macià, President de la Generalitat, té l'obligació estricta, si no volem començar a vulnerar l'Estatut, de comparèixer davant d'aquest Parlament a respondre simplement del canvi de Govern que s'ha efectuat; i res més; de l'altre en podria respondre el seu Conseller Primer. Tant és així, que preguntat també, en aquella sessió memorable en què s'aclarí i discutí aquest afer, el que exercia el càrrec de Conseller Delegat (avui, dissortadament, ha desaparegut d'aquest Parlament, pel que no podem adreçar-nos a ell), el senyor Pi i Sunyer, va respondre: «El Govern, mentre estigui en aquest banc, complirà l'Estatut Interior que ha aprovat el Parlament, tal com està redactat, tal com està votat pel Parlament». Doncs bé, aquest Estatut fou votat així, com nosaltres afirmem. Aquesta és la lletra de l'Estatut, la lletra estricta que estableix un esperit de parlamentarisme democràtic. Aquest és l'esperit amb què deu interpretar-se ineludiblement, és l'esperit amb el qual transigirem i pel qual votarem l'Estatut, i aquesta és, a més, la interpretació que ja no faria falta, però que jo vull recordar: la interpretació legal donada per nosaltres i per tot el Parlament i el Govern de la Generalitat a aquests articles per les Corts catalanes. Tant és així, que vosaltres tots recordareu que quan es presentaren dues esmenes, que van fer-se famoses, una d'elles referent o que deia que era precisa una tercera part de Diputats per permetre que fos interpellat el President, nosaltres ens hi oposàrem; ens hi oposàrem i a les objeccions d'alguns senyors Diputats que deien: «Això és empitjorar el dictamen, perquè aleshores no vindrà mai el President, no vindrà mai perquè mentre tingui majoria no podrà ésser obligat a venir», nosaltres contestàrem: «No, no és aquesta la qüestió: aquella tercera part de Diputats — senyor Conseller Primer, i parlem fredament, sense apassionaments —, aquella tercera part de Diputats venia a ésser — jo respecto profundament les persones —, venia a ésser com un escut que oposava el President de la Generalitat enfront de les prerrogatives del Parlament. Aquella

tercera part feia possible que encara que el senyor President realitzés actes de govern, si les oposicions no hi contaven amb la tercera part de Diputats, no poguessin de cap manera interpellar-lo, no podien entrar en la qüestió de fons, i el President de les Corts catalanes, en compliment de les seves obligacions hauria estat obligat a dir: «No es pot fer aquesta interpellació, no es pot entrar en el fons de la qüestió». I estiguérem d'acord tots en que, rectificada aquella enormitat, tal com ha quedat aprovat l'Estatut, un sol senyor Diputat, qualsevol que fos, d'aquest Parlament, pot interpellar l'honorable senyor President de la Generalitat. És a dir que no hi ha cap prerrogativa del President enfront d'aquestes Corts, que han d'ésser l'ànima veritable de la Catalunya renaixent, i no essent això possible, jo dic que sols es pot emparar i escudar l'honorable senyor President de la Generalitat per no venir en la majoria dels vots, però no en un precepte reglamentari que l'exceptui d'aquest deure. La seva actitud es té d'emparar forçosament en la responsabilitat conscient de cada un dels Diputats d'aquesta Cambra, a la tradició noble, republicana, democràtica i liberal de molts dels quals de la Majoria jo en faig apel·lació perquè meditin molt bé, profundament, tenint en compte que damunt d'ells caurà la responsabilitat de què en la nova Catalunya no hagin estat respectades les prerrogatives del Parlament i no s'hagi establert, d'una manera ferma, segura i digna, el règim parlamentari, que és l'únic que pot enaltir i fer gran el nostre poble. Res més. (*Rumors d'aprovació en les Minories.*)

El Sr. CONSELLER PRIMER: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller Primer.

El Sr. CONSELLER PRIMER: Crec, senyors Diputats, que tinc més motius de conèixer el fons de noblesa i de republicanisme de l'amic Xirau, que no pas la història legislativa d'aquest Parlament; però després d'escoltar amb tota l'atenció que es mereix — que és l'atenció que, indubtablement, es mereixen tots els senyors Diputats d'aquesta Cambra — les manifestacions que acaba de fer en defensa d'aquesta proposició incidental, jo he de reiterar la manifestació que he fet abans, considerant-la improcedent i, sobretot, que no respon de cap manera al contingut preceptiu de l'Estatut Interior de Catalunya, no respon a la lletra ni a l'esperit. Tinc que fer-ho així recordant la part que m'és possible després de la lectura que jo he pogut fer d'aquest Estatut Interior de Catalunya en aquestes poques hores que fa que em trobo reincorporat d'una manera definitiva a la meua terra.

L'amic Xirau argumenta i diu: Nosaltres, en una discussió — que no li extranyarà que no recordi —, vàrem fer aquestes manifestacions o les va fer un senyor Diputat, el nom del qual es reserva.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Demano per parlar.

El Sr. CONSELLER PRIMER: I el senyor Lluhi va respondre en forma que en aquests moments, a mi, com a Conseller i tenint la més decidida i ferma voluntat d'ajustar tots els meus actes a la legislació de Catalunya...

El Sr. XIRAU: Em permet una aclaració?

El Sr. CONSELLER PRIMER: Totes les aclaracions que vulgui, senyor Xirau.

El Sr. XIRAU: A més d'això, jo cito, senyor Santaló — sap que li tinc la màxima consideració i per això m'adreço a vostè com a vell republicà que és —, els arts. 14 de l'Estatut votat per les Corts Constituents i el 41 i 50 votats per aquestes Corts.

El Sr. CONSELLER PRIMER: Molt bé, vaig a citar-n'hi uns altres a l'amic Xirau. Jo he de dir, recordant ara el text de l'Estatut Interior de Catalunya i després d'haver-lo escoltat, que, responnent l'amic Lluhi a indicacions d'un altre senyor Diputat, havia fet unes manifestacions i unes altres manifestacions. No les conec, i procuraré conèixer-les perquè suposo que figuraran al DIARI DE SESSIONS (això, jo em permeto assegurar-ho a l'amic Xirau com a penyora de l'interès que em tenen totes les manifestacions que hagin pogut fer els companys de l'oposició), però he de dir-li que el que acaba de pronunciar no és res més que la reiteració de la posició que tenien ells, però no la posició de la Majoria del Parlament, i que la posició de la Majoria del Parlament que va votar junt amb les VV. SS. l'Estatut Interior de Catalunya em fa creure que en aquesta actitud manifestada avui pel company Xirau hi ha, evidentment, o una errada d'interpretació dels articles de l'Estatut Interior de Catalunya o un argument evidentment capciós. (*Rumors en les Minories.*)

El Sr. XIRAU: Demano per parlar.

El Sr. CONSELLER PRIMER: Dic això perquè per mi la posició, el dret, mentre d'una manera expressa — que jo torno a declarar que no crec necessari — la majoria del Parlament no recabi o no requereixi a l'honorable senyor President de la Generalitat per a fer acte de presència a les Corts, no hi ha absolutament res, no hi ha ningú, no hi ha cap article ni hi ha cap precepte sense ressentir-se'n la democràcia que l'obligui. Sap el company Xirau que sóc el primer en tenir tota la pulcritud i respecte a l'esperit democràtic, que considero necessari i elemental en tots els ordres de la vida del nostre poble; però en l'Estatut no hi ha restricció de cap mena en les facultats del President, segons el contingut de l'art. 40, on es diu d'una manera categòrica, per aquests actes de govern de què parla l'amic Xirau, on es diu d'una manera expressa el següent: «El President nomena i separa lliurement els Consellers que constitueixen el Govern». Jo no vull creure que hi hagués una inconsciència en el Parlament de Catalunya quan va posar darrera el verb «separa», el mot «lliurement»; el mot «lliurement», que o no vol dir res o vol dir que no té discussió de cap mena ni restricció de cap mena, sinó que és facultat constitucional, de la qual en pot fer ús en virtut de la doctrina sentada en l'Estatut Interior de Catalunya i de la qual no s'en dedueix més que una solució: L'honorable senyor President de la Generalitat és responsable dels seus actes i ho és davant del Parlament — això també ho diu d'una manera ben clara — ho és quan la majoria del Parlament el requereixi en ordre de les actuacions i fins de la direcció de la política, que és una de les facultats que li competeixen, precisament, en raó de la seva representació. Per tant, jo insisteixo, i crec que, evidentment, hi ha

una certa capciositat (*Rumors en les Minories.*) en les manifestacions de l'amic Xirau, encara que, amb la millor intenció, per quant si aquesta paraula «lliurement» significa alguna cosa, torno a dir que no pot significar res més que té en absolut plenes facultats per a procedir en ordre al nomenament dels Consellers, com en la separació dels mateixos, sense restricció de cap mena.

I és per això que em permeto, després d'aquestes manifestacions, pregar al Parlament que no doni en cap manera els vots per l'aprovació d'aquesta proposició incidental.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Xirau.

El Sr. XIRAU: Per allusions i breument, només per contestar al senyor Santaló i per dir-li que m'estranya que parli de capciositats, perquè jo no he dubtat mai de la seva bona voluntat, del seu republicanisme, i el venir-me a dir que parlo capciosament vindria a suposar una mena de dubte respecte el meu republicanisme.

El Sr. CONSELLER PRIMER: Em permet? Si això pot semblar-li una ofensa a l'amic Xirau, pot canviar el mot capciositat pel mot error o equivocació.

El Sr. XIRAU: Molt agraït i amb totes les consideracions al senyor Santaló he de dir-li que, al meu entendre, no ha contestat els meus arguments. Aquest article, senyor Santaló, a què V. S. fa referència i diu que el senyor President separa i nomena lliurement els Consellers no té absolutament res a veure amb la qüestió debatuda, perquè a continuació d'aquest article n'hi ha un altre, el 41, que diu que el President és responsable davant del Parlament, i en aquest cas es torna a plantejar la qüestió que interessa que quedi ben aclarida davant la Cambra i del poble de Catalunya. Es, tractar de saber simplement si el President de la Generalitat és o no Poder moderador. Si fos Poder moderador no deuria respondre dels seus actes davant el Parlament. No essent-ho, com diuen clarament l'art. 14 de l'Estatut Exterior i els arts. 41 i 50 de l'Estatut Interior, té que respondre forçosament, fatalment, dels seus actes. Ara bé, senyor Santaló, en el Dret hi ha unes regles generals i després de vegades unes excepcions a aquestes regles. Aquest és el cas. El President de la Generalitat, quan no delega les funcions i ha de respondre com qualsevulla altre Conseller, també nomena i separa els Consellers, de manera que no hi té res a veure amb la qüestió plantejada en l'article citat per vostra Senyoria. Però, per excepció, encara que hagi delegat les funcions, el President té de respondre davant les Corts quan realitzi qualsevol acte de Govern. Ara bé, dic jo, de tots els actes que es vulgui suposar que siguin realitzats pel Conseller Delegat pot respondre'n normalment aquest, però no del nomenament del Conseller Delegat i altres Consellers que no són fets per aquest Conseller Delegat. Per consegüent, la única qüestió és saber si és un acte de govern el fet de nomenar Consellers. Jo opino que sí, ben clar ho diuen els Decrets que s'han llegit. Per consegüent, crec que seria establir un precedent funest per Catalunya vulnerar l'essència mateixa del règim parlamentari en permetre que es tergiversés l'Estatut en tal forma que el senyor President, ara i sempre, no vingués a respondre quan hi hagi una

crisi, d'aquestes crisis. Normalment, aquest cas es donaria dues, tres o quatre vegades durant la gestió d'un President; així ho teníem pensat nosaltres quan vàrem contribuir a fer l'Estatut i a establir aquesta delegació de funcions. Així ho teníem pensat nosaltres; que l'honorable President vingués aquí a donar compte per a fer acatament degut al Parlament, que és la més alta institució de Catalunya i a la qual tothom deu acatament; vingués simplement a explicar la crisi, i una vegada explicada, deixar que el seu Conseller Delegat respongués dels actes que després es realitzessin. Això és el que mana l'Estatut de Catalunya.

He d'insistir, doncs, en aquest punt, i em sap molt greu molestar l'atenció de la Cambra. El Conseller Primer no ha contestat a cap dels meus arguments perquè l'article que ha citat de l'Estatut no té res a veure amb l'anterior. He dit i sostinc: que'l President, quan fa un acte de govern, en té que respondre davant de les Corts. Lo contrari fóra convertir-lo en un Poder moderador, contra la lletra estricta del nostre Estatut. No hi ha dubte que és un acte de govern el nomenament de Consellers. Per consegüent, si no bé a respondre'n el President de la Generalitat, amb respecte per tothom, afirmo que s'ha vulnerat la Llei fonamental de Catalunya i veig dibuixar-se a l'horitzó, amb temor, una figura jurídica que a la llarga acabarà essent la d'abús del Poder.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Ventosa per a fixar segurament l'actitud de la Minoria, car ja comprendrà la V. S. que altra cosa no és procedent.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: En realitat, senyor President, el senyor Xirau m'ha dirigit una allusió, encara que sense anomenar-me, perquè aquell Diputat a qui el senyor Xirau feia referència era jo; no en una sessió en la qual discutíem sobre les facultats del President de la Generalitat de Catalunya, vaig plantejar concretament aquest tema, que crec de la més alta importància perquè afecta a l'essència mateixa de la nostra Constitució: el de la responsabilitat del President de la Generalitat davant del Parlament. Vaig plantejar aleshores el problema dient: «com ho indica la paraula mateixa, responsabilitat vol dir respondre, i respondre significa presentar-se davant del Parlament per contestar a aquells càrrecs, a aquelles preguntes que se li formulin, a aquelles censures que hom pugui dirigir-li». Es va discutir aleshores i s'allegà que el President de la Generalitat tenia la facultat de delegar les seves funcions executives en un Conseller, i jo vaig objectar, com recordava ara el senyor Xirau, que hi havien actes en què el President no delegava, i respecte d'aquests actes era natural que el President vingués personalment davant del Parlament a respondre'n, i aleshores el senyor Lluhi, en efecte, contestà, i contestà amb l'assentiment de tota la Majoria, i sense que dels bancs del Govern en sortís cap contradicció, que en el nostre Estatut Interior no hi cap cap poder irresponsable. Nosaltres entenem, hi ho ha d'entendre tota la Cambra, que quan es tracta d'un acte propi del President, com és per exemple una solució de la crisi, el President de la Generalitat ha de venir personalment a donar compte dels motius que hagi tingut per a resoldre la crisi de la manera

que ho hagi fet, si la qüestió es planteja al Parlament i la seva presència és requerida. Això deia el senyor Lluhi. Tenia més importància aquesta interpretació perquè la meua servia aleshores per a resoldre un conflicte que ja havia sorgit en el si de la Majoria. Els elements que s'han anomenat després del grup de *L'Opinió*, precisament, feien bandera de sostenir la responsabilitat del President de la Generalitat davant del Parlament, com a motiu de dissentiment que hi podia haver hagut amb el President de la Generalitat i els que formaven el Consell Executiu, i que havia determinat la primera crisi del Govern de Catalunya. I, precisament, per a resoldre aquesta crisi interna del Partit s'arribà a una fórmula, i aquesta fórmula tingué una explicació, i aquesta explicació tingué un assentiment, i jo no puc suposar que aquest assentiment fos per a enganyar al grup de *L'Opinió* i per a obtenir, en aquell moment, un assentiment que vingués a resoldre una crisi interna del Partit. Per consegüent, en no protestar aleshores els que formaven el Consell Executiu i en no manifestar un dissentiment, jo he de suposar que havien d'assentir forçosament amb la interpretació que es donava, que per la resta era una interpretació lògica. Perquè aquí, senyors Diputats, d'ençà de la primera vegada que vaig tenir l'honor de parlar en aquest Parlament he plantejat aquest tema que crec de la més alta importància, un tema constitucional, que és el de les relacions del President de la Generalitat amb el Parlament de Catalunya. Havia sostingut diferents vegades que, a judici meu, el que s'havia fet i la solució que s'havia adoptat adoleixia d'un defecte fonamental: el d'haver estat ideat i pensat amb mires a una determinada persona, i que això havia falsejat el sentit, la naturalesa, les funcions de la més alta magistratura, en forma que venia a crear un confusionisme perillós, i, precisament, aquest confusionisme és el que ha vingut a pertorbar tota la marxa normal de la nostra incipient autonomia.

Jo recordo, fa uns quants dies, que tinguérem aquí una sessió en la qual l'aleshores Conseller Primer, va donar compte de la dimissió del Consell Executiu de Catalunya. Aleshores el senyor Lluhi i Vallescà va plantejar la qüestió, demanant la paraula, de poder contestar el senyor Conseller Primer. El senyor President de la Cambra li va negar la paraula per creure que, estant el Govern en crisi, no hi havia lloc a debat, i no podia funcionar el Parlament; el Govern era mort i, per tant, no se'l podia interpellar. Nosaltres pensàvem que si era mort, potser hauria estat millor que no ens hagués fet sentir una veu d'ultratomba (*Rialles en diferents sectors de la Cambra.*)

Jo no vaig voler plantejar aleshores, tan mateix, una qüestió, per respecte a l'autoritat del senyor President del Parlament, i després, perquè ens hauria semblat un debat que en aquell moment no hauria portat a cap resultat polític. De totes maneres, convé recollir que aleshores el senyor Conseller Primer, va dir que ells no defugien cap debat polític, que ells responien de tots els actes passats, que ells vindrien aquí a respondre. Bé; per unes causes o per altres, a conseqüència d'aquest confusionisme en les funcions dels diversos organismes, ens trobem avui

que dels Consellers que han sortit del Govern, el senyor Pi i Sunyer, notòriament, no pot assistir al Parlament; el senyor Casals, tampoc, perquè no és Diputat; l'únic és el senyor Mies. I ens trobem, encara, amb una altra cosa, i és que, en realitat, l'únic poder que ha vingut actuant en la solució de la crisi, en la dimissió d'aquell Govern i en la formació d'aquest Govern, no ve aquí per a donar-nos explicacions de cap mena.

Nosaltres ens trobem amb una crisi que, evidentment, no és una crisi parlamentària, no és una crisi que hagi estat provocada per un debat en el Parlament, no ha tingut aquí cap mena de tramitació. Inclús, després de les coses que hagin pogut ocórrer en el Partit d'Esquerra Republicana de Catalunya, segurament, probablement, seguiu tenint molt més de la majoria necessària per a governar. Aleshores, perquè s'ha provocat la crisi? El senyor Santaló, que és avui Conseller Primer ho explicarà segurament de referències, perquè ell es trobava a Madrid quant tot això es tramitava. En canvi, el senyor President de la Generalitat ha intervingut d'una manera constant en aquesta crisi de partit, i, jo crec, que fóra raonable que vingués ell personalment al Parlament a dir-nos per quina raó es creu autoritzat ell per a tenir en el Palau de la Generalitat, que hauria d'ésser la casa i Palau de tots els catalans, les reunions del directori d'un Partit. (*Molt bé, molt bé, en la Majoria de Lliga Catalana.*) Es una cosa que afecta, evidentment, a tota la vida política catalana, i d'això, el senyor Macià, que presideix aquestes reunions, que es permet convocar-les al Palau de la Generalitat, en deu una explicació al Parlament, que aquí, com deia el senyor Xirau, no hi ha en la nostra Constitució cap poder irresponsable. El senyor Macià no és un President de la República que es limiti a nomenar o separar Ministres en exercici d'una funció constitucional. No. El senyor Macià, el President de la Generalitat, per l'Estatut Exterior i per l'Estatut Interior de Catalunya, té unes característiques especials que li donen la plenitud del Poder executiu, que l'autoritzen per a delegar les funcions executives. Per consegüent, el President de la Generalitat, pot delegar les seves funcions, però no ho fa, segueix exercint-les; doncs, si segueix exercint-les, en té de respondre. Això no ho trobareu a l'Estatut Interior de Catalunya, no ho trobareu enlloc, però són d'aquelles coses tan elementals que són la base de qualsevol disposició, i és la de què el mandant no respon quan ha pogut donar mandat a una altra persona, i aquesta persona, en l'exercici del seu mandat, realitza determinats actes, però en quant als actes que el mandant executa ell personalment, en nom propi, ¿per què n'ha de respondre el senyor Santaló que era a Madrid? Això representaria, senyors Diputats, una cosa per a mi evident: Cada dia, el que llegeix la premsa troba que el senyor Macià dóna explicacions a tots els periodistes de tot el que està passant a la Generalitat de Catalunya i de tot el que està passant al Govern; ¿és que pot donar explicacions als periodistes, i no les pot donar al Parlament. (*Molt bé, en la Minoria de Lliga Catalana i Nacionalista d'Esquerra i independents.*)

Això pressuposa un dilema: o és una desconsideració envers el Parlament, o és un temor de venir a enfrontar la responsabilitat, i, en aquest cas, nosaltres hem de dir que pel prestigi del Parlament i pel prestigi del propi President de la Generalitat, és precis que aquesta situació no perduri. Per consegüent, nosaltres creiem que interessa a la Majoria, que interessa al Parlament de Catalunya, que interessa al propi President de la Generalitat, no negar-se a un requeriment que se li dirigeix per sectors importants de la Cambra.

Per consegüent, jo no he de dir més sinó, recolzant amb aquestes manifestacions, les que ha fet el senyor Xirau en nom de la Minoria d'Unió Socialista...

El Sr. SERRA I MORET: Demano per parlar.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: ...i, en nom de la Minoria de *L'Opinió*, dir que nosaltres ens sumem a aquesta petició i que creiem és indispensable per a la discussió ordenada de la crisi, pel bon funcionament de les nostres institucions que constitueixen la base del règim autonòmic de Catalunya, que no hi hagi per més temps un President de la Generalitat que pugui exercir totes les funcions de Cap de Partit, que pugui atribuir-se totes les directives de la política, i que a l'hora de respondre, pugui delegar en una persona notòriament aliena a tot el que ha practicat i realitzat. (*Molt bé, en la Minoria de Lliga Catalana.*)

El Sr. PRESIDENT: En realitat, un torn el senyor Serra i Moret no el tindria, però per explicar l'actitud de la seva Minoria; la Presidència, interpretant benèvolament el Reglament, li concedeix la paraula. Però, en realitat, la proposició s'hauria d'entendre defensada ja pel senyor Xirau.

El Sr. SERRA I MORET: Molt breument. Als efectes purament reglamentaris, nosaltres hem signat la proposició que presentava el senyor Lluhi i els seus amics.

Estarem sempre al seu costat en tot allò que no vagi contra les nostres conviccions, com en el cas present. El nostre criteri ha estat serrat aquí diverses vegades; creiem que el President respon davant del Parlament de tots els actes que no ha delegat en cap Conseller, i, evidentment, com que és molt difícil que el President de la Generalitat pugui delegar la funció d'escollir el seu propi Consell, creiem que el President ha de respondre davant del Parlament de l'ús que hagi fet d'aquesta facultat que li concedeix la nostra Constitució. Per consegüent, fem nostra la proposició, no solament als efectes reglamentaris, sinó en tot allò que pugui entranyar matèria de principi i, sobretot, en allò que pugui representar pel Parlament la seva sobirania indiscutible. (*Molt bé!, en les Minories d'Unió Socialista i Nacionalista d'Esquerra.*)

El Sr. CONSELLER PRIMER: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller Primer.

El Sr. CONSELLER PRIMER: Senyors Diputats: No arribo a comprendre la posició del senyor Ventosa i Calvell, de l'amic Serra i Moret i, altra

vegada, del company Xirau, i abans de respondre — procuraré fer-ho en els termes de màxima claredat — a les exposicions que acaben de fer aquests senyors Diputats, crec convenient dir que aquesta discussió amb motiu de la proposició incidental llegida, semblaria molt més pròpia del debat al que tantes vegades s'ha alludit (no conec la història i em perdonareu), ben interessant. (*Rumors i rialles en les oposicions.*) No és cap estranyesa, per la senzilla raó que això seria propi d'un debat amb motiu de discutir-se l'Estatut Interior de Catalunya, però quan el Parlament i tot el poble de Catalunya i el senyor President de la Generalitat i el Conseller Delegat i els altres Consellers de Govern tenen un Estatut que regula llurs drets i llurs deures, em fa l'efecte que no hi ha necessitat de tornar a portar aquí un nombre d'argumentacions que foren discutides en el seu dia i que hi hagué una Majoria al Parlament, indubtablement amb els vots dels companys Xirau, Tarradelles i altres amics...

El Sr. XIRAU: Demano per parlar.

El Sr. CONSELLER PRIMER: ... per a decidir el contingut de l'Estatut Interior de Catalunya. Es a dir, el que avui es planteja com un debat, en tota l'argumentació i totes les posicions, tal vegada foren més oportunes en el moment de discutir-se l'Estatut Interior de Catalunya, però, una vegada aprovat aquest, tenim nosaltres una Llei que ens obliga a tots, des de l'Honorable President de la Generalitat de Catalunya al darrer — si és que en això hi ha primers i darrers — ciutadà de Catalunya. I, en nom d'aquest contingut de l'Estatut Interior de Catalunya, sense que jo, en nom de tot el Govern, deixi un pas a ningú, del meu amor, del meu respecte, als drets i a la consideració del Parlament, institució cabdal de tota democràcia i, com he dit abans, formada per representants directes de la voluntat ciutadana de Catalunya, origen evident de tot poder. Jo he de dir que en l'art. 20 d'aquest Estatut es diu, d'una manera incondicional, que s'atorga a l'Honorable senyor President de la Generalitat de Catalunya la facultat de nomenar i de suspendre en llurs funcions als Consellers de la Generalitat.

I més encara; per si algú tingués dubtes — i això no afecta per res la irresponsabilitat, perquè no hi ha ningú irresponsable —, jo agrairia que es medités un xic respecte del contingut clar, i que no deixa lloc a dubtes a ningú, del contingut dels arts. 47 i 48, que diuen el següent: «Delegades pel President de la Generalitat les funcions executives o de govern, el Conseller Primer tindrà directament la representació del Consell Executiu davant del Parlament. Els vots de confiança o de censura no afectaran personalment el President si no són formulats d'una manera expressa». I el 48 diu: «En el cas que el President de la Generalitat no delegui les funcions executives — en el cas que no les delegui — estarà subjecte al mateix procediment que els altres membres del Consell Executiu...»

Diversos Srs. DIPUTATS de la Minoria de Lliga Catalana: Ara, ara! És això! És clar! (*Rumors perllongats.*)

El Sr. CONSELLER PRIMER: «... pel que toca a la forma de fer efectiva la responsabilitat i a la compareixença davant del Parlament».

El Sr. TRIES DE BES: És això! (*Rumors perllongats en la Majoria i Minories.*)

El Sr. CONSELLER PRIMER: Ah, és això? Si no necessita delegar això, perquè l'art. 20... (*L'orador és interromput des dels escons de les Minories de Lliga Catalana, d'Unió Socialista i Nacionalista d'Esquerra.*) Senyors Diputats: No crec que pugui ésser més clar, si no és que tingui un interès manifest en oblidar el contingut d'incondicionalisme en l'ús de les seves facultats que assenyala l'art. 20, de manera que per mi la cosa és ben clara. Si en això s'hi veu alguna manca, alguna falla, no serà precisament a conseqüència de la discussió que haguem tingut ara, sinó d'una decisió que amb plena llibertat prengué el Parlament de Catalunya en el dia que, amb tota oportunitat, aquesta qüestió fou discutida. Però el que no té el senyor Ventosa i Calvell, com no tenen els signants de la proposició, és un principi de l'Estatut Interior de Catalunya on recolzar-se, per recabar del senyor President de Catalunya, que comparegui al Parlament per a explicar la solució donada al plantejament de la crisi i la solució donada. (*Rumors en les Minories.*)

Aquesta, doncs, torno a repetir-ho prenent peu en el contingut de l'Estatut Interior de Catalunya, és la posició del Govern que s'asseu en aquest banc. (*Rumors en les oposicions. Molt bé!, en la Majoria.*)

El Sr. FRONJOSA: Ha tingut un mal debut, senyor Santaló. (*Rialles.*)

El Sr. PRESIDENT: En realitat, senyor Xirau, el debat s'hauria de donar per acabat.

El Sr. XIRAU: Un minut només.

El Sr. PRESIDENT: La Presidència li concedeix la paraula.

El Sr. XIRAU: Seré molt breu, com he dit; tan sols per afirmar simplement que em ratifico en allò que he dit amb anterioritat i que entenc que els arguments del senyor Conseller Primer no han desvirtuat els meus ni en el més mínim.

Nosaltres el que volem és que se n'entri la Cambra i el país de com es vulnera l'Estatut de Catalunya. Sostenim que el que realitza un acte de Govern té de respondre d'aquest acte davant de les Corts. Solament el poder moderador és el que no deu respondre dels seus actes polítics.

L'honorable senyor President de la Generalitat ha realitzat actes de Govern, com ho són el nomenament de Consellers i té de respondre davant de la Cambra. I ha d'ésser l'honorable senyor President, perquè d'aquests actes no en poden respondre ni el senyor Conseller Primer ni els altres Consellers.

Per tot el que hem dit demanem votació nominal i sostenim que s'han vulnerat l'essència del règim parlamentari amb la interpretació donada pel senyor Conseller Primer.

El Sr. PRESIDENT: Es va a passar a votació nominal.

(*La proposició és rebutjada per 44 vots contra 27, d'acord amb la següent llista de votació:*)

(*Senyors Diputats que han dit Sí:*

Sr. Simó i Bofarull.

Sr. Casanelles.

Sr. Comes.

Sr. Lluhi.

Sr. Tarradelles.

Sr. Xirau.

Sr. Abadal.

Sr. Carreres i Artau.
 Sr. Duran i Ventosa.
 Sr. Miracle.
 Sr. Romeva.
 Sr. Rovira i Roure.
 Sr. Secanell.
 Sr. Sol.
 Sr. Tries de Bes.
 Sr. Vallès i Pujals.
 Sr. Valls i Taverner.
 Sr. Ventosa i Calvell.
 Sr. Vidal i Guardiola.
 Sr. Comorera.
 Sr. Fronjosà.
 Sr. Ruiz i Ponseti.
 Sr. Serra i Moret.
 Sr. Lloret.
 Sr. Martínez i Domingo.
 Sr. Gerhard.
 Sr. Casabó.)

(*Senyors Diputats que han dit NO:*

Sr. Coromínes.
 Sr. Gassol.
 Sr. Dencàs.
 Sr. Mestres.
 Sr. Barrera.
 Sr. Armendares.
 Sr. Balart.
 Sr. Arnau.
 Sr. Balcells.
 Sr. Battestini.
 Sr. Bilbeny.
 Sr. Blasi.
 Sr. Bru.
 Sr. Canturri.
 Sr. Casademunt.
 Sr. Cerezo.
 Sr. Colldeforns.
 Sr. Companys (L.)
 Sr. Companys (J.)
 Sr. Cunillera.
 Sr. Dalmau.
 Sr. Espanya.
 Sr. Fàbrega.
 Sr. Farreres i Duran.
 Sr. Folc.
 Sr. Fontbernat.
 Sr. Galés.
 Sr. Guinart.
 Sr. Irla.
 Sr. Magre.
 Sr. Mias.
 Sr. Mora.
 Sr. Ribes.
 Sr. Rovira i Virgili.
 Sr. Selves.
 Sr. Sellés.
 Sr. Sauret.
 Sr. Soler i Bru.
 Sr. Tauler.
 Sr. Serra i Húnter.
 Sr. Rouret.
 Sr. Dot.
 Sr. Casanoves.)

El Sr. PRESIDENT: El senyor Conseller Primer té la paraula.

El Sr. CONSELLER PRIMER: Senyors Diputats: Per un Decret que s'ha llegit aquesta tarda, coneixeu tots la forma en què ha quedat resolta la crisi plantejada la setmana passada.

El fet de jo trobar-me a Madrid, gràcies als avenços de la civilització no ha estat cap obstacle, senyor Ventosa i Calvell — de quelcom han de valdre aquests avenços — perquè jo conegués amb les dades que calia, el plantejament de la crisi, els motius de la crisi i la solució de la crisi. Perquè comprendrà el senyor Ventosa i Calvell, que no em trobo precisament en el lloc que ara ocupo sense haver demanat antecedents, motius i orientacions respecte a aquesta pròpia solució de la crisi.

El Sr. VALLS I TAVERNER: Per això parla de referència, que és el que ha dit el senyor Ventosa.

El Sr. CONSELLER PRIMER: Aquesta crisi, senyors Diputats, no era ni és un secret per ningú. S'ha dit mantes vegades que s'havia plantejat en el si del Govern o estava d'una manera latent plantejada en el Govern de la Generalitat, d'ençà que l'honorable ciutadà Joan Selves va deixar d'ésser Conseller de Governació per encarregar-se del Govern General de Catalunya.

Més tard, bon xic més tard, amb motiu d'interpretacions diferents d'una llei votada pel Parlament de Catalunya, pel que fa referència a la solució dels conflictes del camp, no va existir entre els Consellers, la unitat de criteri que convé que hi hagi en tots els Governos. I amb una noblesa que honora, evidentment, a tots els membres del Govern anterior, plantejada aquesta diferència de criteris, havent aparegut una discrepància en ordre a la interpretació d'aquesta Llei, no va ésser un el que va posar en mans de l'honorable senyor President de la Generalitat el càrrec pel qual havia estat nomenat, sino que varen ésser-ho tots els Consellers per a facilitar a l'honorable senyor President de la Generalitat de Catalunya, la solució d'aquelles diferències, per a tornar a la unitat de pensament i d'actuació que té d'haver-hi en tot Govern, a fi i efecte que les seves decisions tinguin tota la seva autoritat i tota la seva eficàcia.

Aquesta, evidentment, va ésser la causa principal del que, com dic, amb un desinterès que honora a tots els Consellers que formaven part del Govern anterior, es prengué aquesta decisió, que es va acceptar i es va estimar pel senyor President de la Generalitat de Catalunya, quedant plantejada en la seva totalitat la crisi.

Amb posterioritat, saben també, els senyors Diputats, que hi ha hagut una nova modificació; una nova modificació de la que també, evidentment, coneixen la causa tots els Diputats. Em refereixo a la substitució del senyor Pi i Sunyer que, en ordre als compromisos fermes i decisius dels homes d'Esquerra Republicana de Catalunya que varen anar a la lluita electoral en novembre de l'any passat sota la bandera de fer tot el possible per consolidar la República i defensar la llibertat de Catalunya, el senyor Pi i Sunyer ha donat el seu assentiment per formar part del Govern de Madrid, des d'on poden defensar-se aquests dos principis cabdals que figuren com a compro-

mís nostre, d'Esquerra Republicana de Catalunya.

El Sr. VALLS I TAVERNER : Per això va anar també la V. S. al Govern anterior. (*Rumors en la Majoria.*)

El Sr. CONSELLER PRIMER : Amb la mateixa finalitat, i jo esperaria i desitjaria que els Partits polítics de Catalunya, entre els quals i en primer terme voldria que hi figurés un dia el seu Partit, en ordre a la lleialtat que ha mantingut sempre l'Esquerra Republicana de Catalunya en quant a l'obra de govern i en l'actuació al Parlament de la República i que complís tal com ho ha fet l'Esquerra Republicana de Catalunya, o sigui, d'acord amb el que ha predicat al poble quan demanava els vots als seus electors (*Molt bé! en la Majoria. Perllongats rumors en les Minories: la Presidència imposa ordre.*) Lleialtat aquí, per la consolidació, mal que els hi pesi; lleialtat allà i serietat a tot arreu. Aquesta és la nostra bandera i la que la serietat del poble de Catalunya sabrà manenir a despit de totes les campanyes i de totes les insinuacions (*Molt bé, molt bé! en la Majoria. Rumors en diversos escons de les oposicions.*)

El Sr. VALLS I TAVERNER : Si em permetés la Presidència unes paraules. (*Segueixen els rumors, que la Presidència talla.*)

El Sr. CONSELLER PRIMER : Doncs bé, resoltes aquestes dificultats pel senyor President de la Generalitat de Catalunya, en ús de les facultats que d'una manera explícita li dóna l'Estatut Interior, ha quedat constituït el Govern actual amb el caràcter que tenien, essencialment, els Governos anteriors.

El Govern actual és un Govern homogeni, representant de l'Esquerra Republicana de Catalunya, i això, senyors Diputats, és tan com dir que prejutja quines han d'ésser les directrius de la seva política.

Esquerra Republicana de Catalunya té uns principis bàsics aprovats per una Assemblea, on hi havien representacions de tot Catalunya, i en aquests principis bàsics s'assenyalen les directrius d'una política en l'ordre cultural, en l'ordre social, en l'ordre a justícia i en ordre al problema religiós.

Doncs bé, amb la lleialtat que jo comentava fa un moment, el Govern actual s'inspirarà a tot-hora per portar a la legislació de Catalunya la significació d'aquests principis, posant tota cura en què la seva conducta respongui fidelment a allò que exigeixin aquests mateixos principis bàsics del Partit d'Esquerra Republicana de Catalunya.

Aquesta és l'orientació i aquesta ha d'ésser la conducta nostra. Val a dir, crec que és precís dir també, que damunt la consciència de tots els Consellers que s'asseuen en aquests bancs pesa un altre fet i continuarà pesant. És el fet de què, entenc jo, i entén tot el Govern, el fons de raó que avui hi ha en l'actitud d'un sector molt considerable de l'opinió, no solament pel nombre, sinó per la qualitat, en quant és el sector d'opinió més afanyós d'una veritable justícia que ve dient i el ressò de la seva veu, ha arribat a tot Catalunya, que entén que els Governos de la República fins avui han procedit tal vegada amb excessiva

lentitud i amb un excés de consideració als adversaris declarats o encoberts de la República.

Aquest sector d'opinió, que entenem que té una posició prou justificada, sap bé i es queixa i es lamenta, perquè ha vist també com aquests adversaris del règim no procedeixen d'una manera noble i han confós el que era en la República pura consideració en homenatge a l'actitud cívica de la immensa majoria del poble de Catalunya el 14 d'abril del 1931, que obligava als Governos a no procedir d'una manera estrident. Han confós això i es vanta ara d'una actitud de covardia dels Governos de la República. Doncs bé; el Govern que s'asseu avui en aquest banc recull aquest estat d'opinió per a regular el ritme de la seva obra i l'esperit de la seva obra de perfecte acord amb les exigències d'aquest estat d'opinió, encara que sigui movent-se sempre dintre dels principis bàsics del Partit. És a dir, que farà el possible per a accelerar en l'ordre legislatiu i en tots els ordres de Govern i per accentuar la nota d'esquerrisme, per tal de satisfer els afanys de justícia del poble de la nostra terra catalana. (*Molt bé, molt bé, en la Majoria. Un ciutadà de la Tribuna Pública inicia un aplaudiment, i el senyor President ordena als uxiers que evitin tota mena de manifestacions.*) Aquest Govern ha copsat i recull aquest estat d'opinió. Aquest Govern té plena consciència de les dificultats que necessàriament s'han de trobar en l'hora de la reorganització de la vida pública d'un poble. Té, així mateix, plena consciència de la seva responsabilitat i no li manca tampoc una consciència plena de la dignitat del Poder; i faig aquestes manifestacions sense afany de vantar-me de res. Jo sé perfectament que aquest sentit de responsabilitat és més un problema de consciència, i no desitjaria de cap manera que el que jo he pronunciat es confongués amb altres manifestacions que poden tenir aquestes mateixes paraules.

Amb aquesta actitud, amb aquest sentit de responsabilitat i amb aquest concepte de la dignitat del Poder Públic anem a realitzar la nostra obra de Govern.

Nosaltres manifestem al Parlament de Catalunya que posarem, que hem posat ja, tot el nostre esforç, ho hem iniciat amb tota l'activitat, en primer terme, per a reclamar del Govern de la República que la Comissió mixta del Traspàs de Serveis pugui actuar amb l'accelerament que interessa a la República i que interessa a Catalunya...

El Sr. LLUHI : Demano per parlar.

El Sr. CONSELLER PRIMER : ...perquè continuï la seva obra i conjuntament amb això tenim la satisfacció de dir que, segurament, s'obtindrà un resultat positiu, degut, sens dubte, al treball constant que ha vingut fent-se en aquesta obra per tots els nostres antecessors, va igualment a obtenir-se o reclamar-se la major urgència en el que afecta a la valoració de serveis, per tal de veure, precisament, si pot tenir un reflexe en els Pressupostos generals de la Generalitat de Catalunya per a l'any 1934.

Hi ha, entre l'obra ja realitzada, en ordre a facultats o reconeixement de facultats a Catalunya, un Decret de publicació recent, que és el que fa referència a la constitució del Consell Regional per l'or-

ganització i de l'ensenyament primari a Catalunya, amb independència de les facultats que, d'una manera expressa, té el Govern de la Generalitat per a establir les institucions que es considerin indispensables dintre del nostre poble. Per l'extensió que té aquesta obra d'ensenyament, pel compromís del Partit d'Esquerra Republicana en caracteritzar tota l'obra docent a la nostra terra, jo vull dir al Parlament que aquesta obra d'intenció i d'intensificació del nostre poble serà, indubtablement, una de les que tindrà més atenció per a realitzar-la, en forma que quedi assegurat per sempre a tot arreu el màxim respecte a la consciència dels infants i a la vegada que aquesta organització respongui a les característiques o a les peculiaritats de la psicologia dels habitants de les diferents comarques de la nostra terra.

No descuidarà aquest Govern buscar en el possible la solució dels problemes en l'ordre social, tenint en compte tot allò que hi ha de justícia en les reclamacions formulades un dia darrera l'altre per les organitzacions obreres: i dintre d'aquestes qüestions de l'ordre social, no negligirà pas aquest Govern el problema agrari, el problema de la qüestió de la terra, ho i reconeixent la seva complexitat, la seva delicadesa. Sabem nosaltres que està iniciada la seva coordinació en el Parlament de Catalunya. Aquest Govern escoltarà, recollirà, amb tota la transigència possible, les suggerències dels diferents sectors per tal d'arribar a establir un règim que assegurí als camperols una major satisfacció en el viure i una llibertat i una independència econòmica, per tal de que no sigui possible mai més que els propietaris deixin o puguin continuar considerant el camperol com un mitjà per a les seves finalitats i no com obliga precisament a una plena consciència liberal i republicana, a considerar-lo com un fi propi perquè realitzi la vida que li correspongui. (*Rumors perllongats; la Presidència imposa ordre.*)

Hi ha altres problemes cabdals en la vida del poble de Catalunya, que convé organitzar-los amb tot l'accelerament possible. Alguns d'ells estan ja iniciats, amb l'encert que tota l'opinió sana de Catalunya reconeix i aplaudeix. Em refereixo als problemes de sanitat, tenint sempre en compte, perquè és criteri general del Govern, que la consideració d'un poble i fins la riquesa d'un poble té com a primer factor, evidentment, l'home, i que la valoració dels homes no ho està solament en el seu nombre, sinó en la seva qualitat, tant en ordre a la seva resistència física com en la seva preparació espiritual. Amb això ens cal dir que nosaltres tindrem ben en compte, en ordre al problema sanitari, com en les qüestions socials, com en les qüestions culturals — responenent a unes petites manifestacions dels companys d'enfront —, tindrem sempre com una mena de pedra de toc per a judicar del nostre encert, el procedir d'una manera absolutament oposada a la que procedien grups polítics que van regir Catalunya en altres temps. (*Rumors.*)

El Sr. TRIES DE BES: És un programa de festa major, això. (*Rialles.*)

El Sr. CANTURRI: Vosaltres sou molt savis. (*Dirigint-se a la Minoria de Lliga Catalana.*)

El Sr. CONSELLER PRIMER: Per aquesta obra... (*Segueixen els rumors.*)

El Sr. PRESIDENT: Ja tindran ocasió de discutir,

El Sr. CONSELLER PRIMER: ...vaig a fer una declaració expressa. (*Rumors a la tribuna pública.*)

El Sr. PRESIDENT: Prego a les tribunes que s'abstinguin de fer manifestacions; altrament, la Presidència es veurà obligada a desallotjar-les.

El Sr. CONSELLER PRIMER: Per aquesta obra de justícia i d'exaltació de l'esperit liberal i humà de Catalunya, no volem, no pretenim de cap manera, nosaltres, monopolitzar l'acció; demanem, ben al contrari, — anticipant jo que serà fonamentament agraïda per tots vosaltres — la col·laboració de tots els sectors de la Cambra; que no tèmem — per això ho demanem — que, enfront de la doctrina que presentem nosaltres s'hi oposi una altra doctrina; al contrari, torno a dir que la demanem i que no tancarem nosaltres les orelles ni tancarem en absolut ni es tancarà la nostra voluntat en absolut en acceptar en totes les ocasions allò que pugui millorar els projectes que presenti el Govern, que presenti la Majoria, per tal de contribuir tots plegats, precisament, al millorament total de les condicions de vida del poble de Catalunya. (*Rumors.*) I heus ací quins són els nostres propòsits; heus ací quins són els nostres desigs...

El Sr. VALLS I TAVERNER: I el Pressupost? (*Rumors en la Majoria.*)

El Sr. CONSELLER PRIMER: Vaig precisament a això... — que sotmetem, evidentment, a la consideració del Parlament —, desitjant, torno a dir, l'aportació de tots, considerant que en cada català, en cada sector de la Cambra hi ha el patriotisme que defineix les actituds, per contribuir a aquesta tasca de màxima responsabilitat històrica que suposa la reorganització de la vida del nostre poble.

Una indicació dels Pressupostos. Exactament; vaig a fer-la, que sobre això també s'ha tingut un canvi d'impressions. En el temps que assenyala la Llei, aquest Consell de Govern presentarà els Pressupostos; no concretant ara xifracions de cap mena perquè suposo que tothom comprendrà perfectament que, mentre no es conegui el volum de les valoritzacions dels serveis traspassats fins ara, es fa extraordinàriament difícil fixar-ne les línies generals. El que aquest Govern no defuig de cap manera és la responsabilitat de formular i presentar en el seu dia els Pressupostos de la Generalitat de Catalunya.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: I si el novembre no se sap?

El Sr. CONSELLER PRIMER: Aleshores el Govern prendrà les orientacions i les decisions que calguin per tal que sempre quedin garantits els drets i els interessats de la nostra terra. (*Molt bé!, en la Majoria. Rumors en les Minories.*) Queda exposat en línies generals el programa del nou Govern. Hem subratllat l'afany de donar-li, recollint l'estat d'opinió sana de Catalunya, el ritme accelerat i el sentit fonament republicà que cal en aquest moments. Nosaltres — torno a dir — escoltarem totes les observacions al contrari, desitgem, salvant les formes de correcció que en un lloc com aquest esperem que es produiran en tota la Cambra —, i veurem amb tota satisfacció que s'exposin opinions i doctrines que contribueixin a millorar aquest programa de Govern per tal de, en

el moment que es cregui oportú, sotmetre a la consideració de tots, no una declaració, sinó una obra feta que, indubtablement, serà més interessant que unes manifestacions de tipus doctrinal. He dit. (*Aplaudiments en la Majoria.*)

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Serra i Moret.

El Sr. SERRA I MORET: Senyors Diputats: En tots els moments de la vida, és una doctrina en la qual tots estarem d'acord, que desitgem fer allò que convingui en el moment; i precisament tots els que estem treballant en el camp polític, sigui la que sigui la nostra modèstia, desitgem fer en cada moment allò que les circumstàncies obliguen a fer i allò que és precis de fer, per estar d'acord amb nosaltres mateixos i amb l'ambient que es produeix precisament com a conseqüència d'un sens fi de circumstàncies, i és en aquests moments precisos que ha vingut un canvi de Govern a Catalunya, i que ha donat lloc a què es plantegés un debat polític, un debat polític que sense canvi de govern potser també era necessari que fos plantejat en aquest precís moment. Jo he vist avui en la declaració que acaba de fer el Conseller Primer, no diré pas la facilitat de precisió ni tampoc la claredat necessària per a poder judicar quina és la posició mental i espiritual d'aquests homes que s'asseuen avui en el banc del Govern de Catalunya. M'ha fet l'efecte que el meu estimadíssim amic Santaló — permeteu-me aquesta efusió, de la qual jo no crec abusar-ne — m'ha fet l'efecte que el meu amic Santaló estava encara sota la influència perniciosa d'un període que hem viscut i del qual ell n'ha estat una de les més excelses víctimes.

Dissortadament vivim un període de la nostra història que ens obliga a tots a la meditació més profunda i el plantejament d'aquestes qüestions ha d'ésser sempre una cosa saludable perquè parlant la gent s'entén i possiblement avui, possiblement avui i amb motiu d'aquest canvi de Govern de la Generalitat, podem nosaltres resoldre una gran quantitat de qüestions que entre nosaltres s'agiten i que tenen el poder, l'eficàcia suficient, per a portar entre nosaltres pertorbacions de caràcter molt greu i que entranyen perills immensos.

El canvi d'un Govern, el canvi d'uns homes, per molt interessant que aquests homes siguin, no és un problema de màxima transcendència; canvien els uns i s'hi posen els altres. A nosaltres, que no som en absolut personalistes, ens són tots iguals, malgrat que personalment poguem apreciar més els uns que els altres i, com ja vaig dir un altre dia, creiem, en principi, que tots són bons, que tots són aptes; el que cal és veure en quina posició estan, quin principis sostenen, quines intencions porten, i veure si tots plegats podem sentir d'ells o donar a ells aquell escalf, aquella intimitat i aquella fortalesa que es necessiten per a realitzar una obra que estem obligats a fer, ineludiblement obligats a fer. I sap el senyor Conseller Primer i tots els senyors Diputats, que estem en un període de dificultats immenses per realitzar aquesta obra; dificultats aquí i dificultats fora d'aquí; en l'àmbit nacional de Catalunya i en l'àmbit més extens de la República espanyola. A tot arreu hi ha dificultats immenses, dificultats que ens hem creat nosaltres i dificultats que ens han creat els altres, però, sobre-

tot, les que hauríem de discutir, les que hauríem d'acabar i, si poguéssim ésser, les que hauríem d'extingir, són aquelles que nosaltres mateixos ens haurem creat. És aquesta la meditació que nosaltres hauríem de fer en aquests moments o que ens hauríem de fer el propòsit de realitzar en aquests moments. Compren molt bé que el senyor Santaló no pogués fixar bé la seva brúixola en aquests moments. Com he dit, el considero encara subjecte al pesombré que forçosament ha de portar, que és un pesombre que jo he sentit des del meu lloc modest i amb més dolor per veure un amic estimat en el lloc on estava, no perquè no hi estigués amb dignitat, que la seva dignitat personal és indiscutible, sinó perquè les circumstàncies venien de tal manera que jo veia un meu amic en un moment transcendental de la història del nostre país, col·locat en una de les situacions més difícils i més tràgiques i jo en tenia dolor per ell i per tot el que passava. Jo estic segur que em creurà prou sincer i prou amic seu perquè vegi en aquestes paraules no cap retret a ell, sinó perquè vegi una invitació, com tots els altres Diputats, a una reflexió molt profunda del que hem de fer nosaltres per veure si podem corregir totalment la nostra història i per veure si, en realitat, evitem que d'aquí endavant ens tornem a trobar un de nosaltres o tots nosaltres en circumstàncies tan tràgiques i lamentables com les que ens hem trobat darrerament.

Tinc la confiança que tots m'entendreu i que no val la pena, en aquests moments, de discutir els petits detalls que ens ha volgut perfilar fa poc el senyor Conseller Primer; gairebé diria que és el que menys interessa en aquest moment. Tenim davant nostre un panorama massa extens i una responsabilitat massa directa perquè ens entremetiguem a saber si els Pressupostos es presentaran el dia primer de novembre o no es presentaran; que es presentaran Pressupostos en la seva hora i es compliran tots aquests detalls del programa de govern, indubtablement que es compliran amb tota la suficiència si nosaltres tots hi posem de la nostra part el que calgui. Nosaltres estem disposats a posar-li, estem disposats a posar-li amb la crítica i la censura, sempre que convingui; ho hem fet noblement i honradament, tenim una magnífica independència, podem pensar com volgum i exposar les nostres opinions amb tota la llibertat i amb tota noblesa. Seguirem fent-ho així. En realitat, a nosaltres, moltes coses no haurien d'interessar-nos directament si tinguéssim l'esperit que tenen, com exemple, aquests senyors que s'asseuen sota nostre i que esperen enriquir-se amb les desferres nostres, i que el que és més trist, ho fan. S'enriqueixen amb les nostres equivocacions, s'enriqueixen amb els nostres errors i poden adoptar aquella posició musulmana d'asseure's tranquil·lament a la porta de casa seva per esperar que passi el cadàver del seu enemic. No li fem passar, ja que hi ha perill suficient o hi ha indicis suficients per creure que el perill de que aquest cadàver hi passi sigui una realitat abans de molt. Tenim l'obligació d'evitar-ho, sobretot vosaltres. Ens acabeu de dir una cosa que ja la sabíem: que sou un Govern homogeni. Ja ens ho va dir el senyor Lluhi la primera vegada que va venir aquí a presentar aquell primer Govern davant del Parlament. Sempre ha estat un Govern homogeni, un Govern de Partit, no hi ha res a discutir, un Govern que té majoria al Parlament i es constitueix segons aquesta

majoria. És una tàctica que un Partit pot adoptar-la i que nosaltres no hem de discutir-la, però hem de dir que aquest Partit representa una opinió que no està lluny de la nostra, que està en el camí de la nostra, que s'anticipa a nosaltres en algunes realitzacions, que prepara el poble o hauria de preparar el poble per a donar-li un estat de consciència tal, i una plenitud de coneixements que l'arribés a posar en possessió dels elements necessaris, per algun dia arribar a adoptar i assimilar els nostres principis.

Nosaltres sabem que mai el socialisme podrà prosperar allà on no hi hagi abans el període necessari de transició i l'establiment d'una democràcia pura i recta. I vosaltres teniu aquesta missió a complir, i nosaltres voldríem que la complissiu dignament i plena, i no us demanàriem altra cosa. No us demanem només que aquella voluntat que us han donat els nostres amics, els nostres companys i tot el poble de Catalunya o la majoria del poble de Catalunya, fos rectament interpretada, no solament amb la rectitud aquella que pot exigir-se als nostres actes i amb l'honestetat aquella protocolària que s'exigeix a tothom, sinó també amb la interpretació lleial del que volia dir aquell poble el dia que ens va donar els seus sufragis; que volia dir moltes coses que no han estat. No em refereixo a promeses, em refereixo a compliment i a conducta. El poble volia moltes coses que no han estat i nosaltres venim a exigir-les; nosaltres creiem que ja és hora d'exigir-les. Volia, sobretot, el poble — i parlo en termes molt generals, no em refereixo en aquests moments únicament a Esquerra Republicana de Catalunya i al Govern de Catalunya, sinó a totes les esquerres espanyoles —, volia el poble, i ho volia perquè té prou bon sentit per a comprendre que així li convenia, que hi hagués hagut una mica més d'energia i una mica més de valentia per a combatre a tots aquests que s'han confabulat en contra nostra, que han exagerat els nostres errors i que, per mitjà de la seva autoritat, del seu prestigi i, sobretot, de la seva riquesa, han pogut combatre'ns amb armes desiguals, ja que nosaltres no hem reaccionat amb la forma convenient per tal de combatre aquests atacs que continuament s'han dirigit al règim i, sobretot, a les inspiracions del règim. Perquè en el fons hi ha això: ataquen les esquerres, ataquen l'obra del Govern de la República i de les Corts Constituents, ataquen l'obra del Parlament de Catalunya i l'obra del Govern de Catalunya; troben motius per atacar totes aquestes coses, les exageren, les engrandeixen i les inflen, i després una gran part del nostre poble participa d'aquelles opinions perquè no hi ha hagut ningú que els hi fes veure el contrari, perquè no hi ha hagut ningú que demostrés l'energia suficient per a poder abatre aquests atacs constants al règim, que en el fons tot són atacs, no a les esquerres, sinó al règim o a les essències del règim.

Aquesta rectificació de conducta nosaltres la voldríem veure, i hauríem de desitjar que vosaltres, que dieu que sou un Govern homogeni i que ho sou, tinguéssiu la fortuna d'acoblar al voltant vostre totes aquelles forces que com vosaltres pensen, totes aquelles forces que tenen en el fons els mateixos desigs que vosaltres, que tenen els mateixos propòsits i que persegueixen les mateixes finalitats. Crec que fóra una obra de govern acoblar totes les forces esquerristes de Catalunya — que vosaltres represen-

teu aquí només Catalunya — si no per res més — està clar que té altres fins i altres magnituds aquest propòsit —, però, si no per res més, ara en aquests moments, per a donar un exemple que un dia donàvem nosaltres a Espanya, d'una unitat de front que feia creure a tot Espanya que el millor baluard de la República i de les noves institucions, era i havia d'ésser Catalunya.

Jo tinc la confiança que vosaltres interpretareu aquestes paraules meves tal com estan inspirades i dites, és a dir, jo el que desitjo és que vosaltres no hi veieu en aquestes paraules, en absolut, cap desig nostre d'aprofitar-nos de la vostra situació. Nosaltres podríem aprofitar-nos de la vostra situació; vosaltres sabeu que no és molt afortunada; vosaltres sabeu que continuament heu d'exhibir davant del poble, no diré una gangrena, però si una malaltia greu que porteu a dintre, i vosaltres sabeu que aquesta malaltia és coneguda ja per tothom i s'ha encomanat ja a tothom i ha portat a tothom desorientació i una gran depressió d'esperit. I si vosaltres tinguéssiu la fortuna d'entonar novament aquestes forces, si vosaltres tinguéssiu el bon encert de recollir tots els anhels dispersos i si vosaltres anéssiu de dret a les realitzacions per a les quals heu estat cridats, amb valentia i amb decisió, que fóra segurament el major aglutinant de tots, indubtablement que Catalunya reaccionaria i que no ens trobaríem abocats avui a uns perills que tots nosaltres preveiem i que tots nosaltres veiem, però que molts de nosaltres o alguns de nosaltres es creuen impotents per a combatre'ls o, almenys, per allunyar-los.

La meua intenció crec que és clara. S'ha constituït un nou Govern i haurà de fer una política. Les facultats del Govern de Catalunya no són encara molt amples. Sabem tots que el tràspàs de serveis és una cosa lenta i regatejada, sabem tots que l'aplicació mateixa de les Lleis de la República a Catalunya no tenen una realització molt feliç. Sembla que hi hagi un interès per part de tots en apartar-se de conflictes personals immediats i no afrontar les situacions que creen sempre les situacions polítiques, i nosaltres voldríem que s'afrontessin totes amb decisió, que un Partit que tingui principis definits sapiga exigir de tots els seus afiliats el compliment i la realització d'aquests principis i que doni un exemple ben brillant aquell Govern que representi aquest Partit o que representi una coalició de Partits afins, que pel cas fóra el mateix. Això és el que exigiríem de vosaltres, i repeteixo que tinc la confiança en què aquest canvi no serà estèril com algun altre que n'hi ha hagut.

Jo no vull referir-me a les persones — ja he dit per endavant que tots els que seguïn aquí mereixeran els nostres respectes — però tinc la confiança que les lliçons que nosaltres hem sofert, sobretot que vosaltres heu sofert, us han arribat prou a fons per a reflexionar una mica el que cal fer i per a veure si podeu fer una obra de reconstrucció i, ja que no us heu pogut presentar avui aquí a fer un acte de fe, a fer un acte de resolució, us hi podeu presentar ben aviat a dir allò que avui d'una manera vacillant no gosàveu de dir, ni podíeu dir. Confessem les realitats per a veure si arribem a conclusions. Avui no podíeu parlar amb fermesa, no podíeu parlar amb convicció, i naturalment, això es reflexa, això s'evidencia; és

inevitable que surti a la superfície i que es conegui. Vosaltres heu de recobrar la vostra autoritat, i per a recobrar-la heu d'actuar amb decisió. Si la recobreu, no hi ha res perdut. No us penseu pas que totes les lluites que s'apropen hagin d'ésser victòries per a les dretes; bon tros se ni falta! No us creieu pas que el poble voti les dretes; no les votarà. Pot deixar de votar les esquerres, si aquests homes de les esquerres fan perdre la confiança al poble, però el poble no votarà les dretes. El nostre poble ha demostrat a bastament quin és el seu propòsit, quin és el seu desig; ho ha demostrat d'una manera repetida i continuada, i sempre que se'l deixi en llibertat de demostrar-ho, ho demostrarà novament. Però, si els homes que elegeix, si tots els seus representants li fallen, i si n'hi falla una quantitat d'ells, el poble, naturalment, es refreda i es torna indiferent, no es convenç ni torna allà on volien les dretes, però abandona, naturalment, aquells que no han complert a satisfacció tot allò que el poble, d'una manera explícita, els havia encomanat de fer el dia que els votava.

Aquesta és la nostra censura, una censura que la diem clara. El poble està defraudat amb raó. El poble no ha estat comprès ni satisfet. El poble té raó de queixar-se. El poble té molts motius de queixar-se i tots ells fonamentats. Som nosaltres els que hem de rectificar. Sou, sobretot, vosaltres. Vosaltres heu de rectificar la vostra política; heu de fer una política més clara i més neta i més forta, més enèrgica, i, sobretot, més directa. Després de dos anys, o de tres anys, de parlar d'Estatut, en tenim massa poc d'Estatut per a poder dir al poble que hem complert la nostra obligació. Després de molt temps de parlar de laïcisme, el poble sap molt bé que des de la mateixa Generalitat el laïcisme no es practica. Després d'haver parlat de reformes socials, ens hem trobat que moltes de les lleis socials aprovades pel Parlament de la República, no solament no han tingut dintre del Govern de la Generalitat aquella simpatia que mereixien, sinó que han tingut un boicot manifest. I, és natural, això no es fa impunement, i això és un mal de manca de cohesió, és un mal de manca d'intel·ligència, és un mal de descomposició, i únicament perquè torni a haver-hi la força que el poble havia donat a tots els Partits d'Esquerra, únicament hi ha el camí de tornar a la fidelitat, als principis i de complir estrictament allò que nosaltres hem volgut influir o induir al poble a creure i que el poble té la preparació necessària per creure-ho, perquè al fi i al cap són els seus anhels eterns. Jo crec que és un moment molt just, molt apte i molt oportú per a una gran rectificació de política, i per això m'he aixecat a dir-ho amb el més gran desig, de la manera més generosa que volgueu; darrera de totes aquestes reflexions, per la nostra part no hi va res; hi va solament la consideració objectiva dels fets, i em podria estendre molt i podria fadigar-vos molt per a demostrar quina raó tinc per pronunciar avui aquestes paraules. En tinc molta de raó, però com que està en la consciència de tots, perquè els fets tenen una evidència ja extraordinària, que nosaltres no deixarem caure allò que ha costat tants i tants esforços d'obtenir, em sembla que les

meves paraules no tenen avui cap to d'exageració i que en tots vosaltres, en la consciència de tots vosaltres hi ha la percepció ben clara de tots aquests perills i probablement el desig de rectificar per allunyar-los o per esvair-los. Faig aquestes reflexions en aquest ordre general. Crec que no convé ni és hora de descendir a majors detalls. Jo el que desitjo és veure aquest grup d'Esquerra ben unit; a nosaltres ens convé que estigui ben unit. Convé a Catalunya. Convé a la República i a tots els principis que sustenten que la gent que s'ha dit d'esquerra mantingui la seva cohesió i la seva unitat. Convé a tot Catalunya i us convé a vosaltres. Que us convé a vosaltres gairebé no n'hem de parlar, perquè tots nosaltres tenim una concepció de l'evolució que ha de seguir Catalunya per arribar al punt on nosaltres desitgem portar-la. I us dic que convé a Catalunya que aquest front es torni a restablir i nosaltres vegem un Partit cohesionat i apte per al Govern. I, repeteixo, que l'únic camí per obtenir aquest resultat és el que vosaltres vingueu aquí amb un propòsit ferm i decidit de servir aquells principis que haveu dit que defensàveu; de servir-los amb lleialtat i valentia; d'exigir a tots el compliment estricte de tots aquells preceptes que impliquen sempre la fidelitat a aquests principis. De no admetre dintre vostre el més petit conat de manca d'austeritat o de seriositat. Ja sé que tots sereu escrupolosos, però sigueu sobretot molt exigents, perquè el poble aquestes coses no les perdona i els altres se'n prevalen prou per engrandir-les i exagerar-les i d'aquesta manera dissimular llurs pròpies faltes històriques i fins llurs faltes presents.

I com que aquesta realitat — l'estat en què ens trobem avui—és cosa ja prou coneguda i sabuda perquè haguem d'insistir en la seva gravetat, jo no desitjo altra cosa que dir-vos, insistentment, que sigui aquest canvi de Govern una manifesta i clara rectificació de la política seguida fins avui, i que pugui veure Catalunya en el Govern que s'inicia una orientació d'una nova política que pugui cohesionar tots els homes de bona voluntat que desitgen la llibertat del poble i la realització dels seus ideals. És Catalunya un dels punts del món on la gent pot lluir-se més treballant de bona fe. És el punt on hi ha més coses a fer, i on hi ha un poble més preparat i més voluntariós per portar-les a terme. Si nosaltres despreciam aquest gloriós moment històric en què vivim, creieu-me que la responsabilitat vostra serà immensa, i que el fall de la història serà per a vosaltres una gran desgràcia.

Tingueu, doncs, reflexió; presenteu aquí el programa que volgueu, aquest programa formulari, de detall, que no interessa, però tingueu els ulls fets molt amunt per veure si podeu realitzar una política que torni a Catalunya els dies gloriosos que tots hem viscut i que són massa aprop, en realitat, perquè nosaltres els poguem perdre de vista.

Ha estat massa ràpida i massa definitiva aquesta caiguda, perquè nosaltres la poguem acceptar. Jo estic convençut que tot té remei i que si vosaltres us ho proposeu, el remei s'aconseguirà. Jo us invito a això, i penseu que nosaltres amb la nostra insignificància i amb la nostra for-

ga, que de tot hi ha en nosaltres, estem disposats a cooperar a una obra seriosa de Govern que realitzi totes aquelles activitats que tots preveiem i que tots portem dintre el nostre esperit, però que es realitzi seriosament, decissivament, sense vacil·lacions, amb tot el coratge i la fermesa que requereixen les circumstàncies. Sí. Tots els perills que es presenten, nosaltres hem d'afrontar-los amb valentia i no ens hem de deixar prendre res, ni la República ni Catalunya. Ja és hora de que pensem que si nosaltres ens deixem prendre Catalunya i la República haurem fet una manca al poble i una manca a nosaltres mateixos i a la nostra dignitat. Convé que tots reflexionem la gravetat de l'hora present i que sapiguem respondre al que el moment exigeix. Tant de bo aquestes paraules ens portin pel camí que jo desitjo. Un camí de reflexió, un camí de rectificació, un camí de coratge i de valentia, que és el que es necessita en aquests moments. (*Molt bé, molt bé, en la Minoria Socialista.*)

El Sr. PRESIDENT: El senyor Lluhi té la paraula.

El Sr. LLUHÍ: Senyors Diputats: Crec que les meves paraules han d'ésser per a saludar la Cambra en nom de la nova Minoria nacionalista i esquerrana que s'ha constituït, i exposar-vos que la nostra Minoria ve amb el ferm desig de col·laborar en les tasques del Parlament de Catalunya, en l'obra legislativa que aquest Parlament ha de complir. I, així, naturalment, que hem de procurar que les nostres relacions amb els altres grups de la Cambra es desenrotllin en els termes de cortesia i correcció adient al prestigi del nostre Parlament, i que també siguin pròpies dels costums parlamentaris.

Feta aquesta, que creiem obligada, presentació, entenem que ara ens hem de referir a la darrera sessió celebrada per aquest Parlament, per explicar que la meua intervenció aquell dia no tenia la finalitat que es va produir; i si va ésser iniciada la meua demanda de paraula amb un to un xic fort, va ésser per no trobar-me amb l'estat de fet que hauria produït el senyor President, aixecant-se i manifestant que acabava la sessió. Però l'única finalitat no era de fer un debat funerari, sinó simplement fer constar la meua respectuosa, però seriosa protesta, davant de la conducta de la Presidència i del Govern...

El Sr. PRESIDENT: Per censurar la Presidència ja sap el senyor Lluhi que hi han procediments reglamentaris.

El Sr. LLUHÍ: Crec, senyor President, que immediatament després que l'honorable senyor Conseller Primer va acabar de fer la manifestació que el Govern estava en crisi, la V. S. havia d'aixecar la sessió, perquè no es podia allargar des d'aquell moment. És evident, que convé a tots que entre tots nosaltres elaborem el que podríem dir-ne costums del Parlament català i establim els procediments del nostre Parlament. I, en aquest sentit crec que és bo pronunciar-se sobre aquest extrem per a establir des d'ara el costum que quan un Govern dimiteix s'acaba la sessió.

El Sr. PRESIDENT: Ja la va acabar la Presidència. Precisament per això vaig denegar a la V. S. l'ús de la paraula, perquè el Govern estava en crisi.

El Sr. LLUHÍ: Però, després d'haver dit el senyor Pi i Sunyer, el Conseller Primer anterior a l'actual, que el Govern estava en crisi, es va permetre fer tres consideracions polítiques, que varen ésser el motiu de la meua protesta. I, naturalment, no puc per menys de referir-me a una de les consideracions que va fer el senyor Pi i Sunyer en la darrera sessió.

El Sr. PRESIDENT: Pot recollir-les perfectament en aquesta sessió.

El Sr. LLUHÍ: Sento molt disciepar de la posició del senyor Pi i Sunyer en la darrera sessió. El senyor Pi i Sunyer, després d'haver dimitit, deia que si es creia convenient el debat polític si es comprenia que era interessant per Catalunya que hi hagués debat polític, encara que en aquella sessió aquest debat polític no es podia plantejar perquè el Govern estava en crisi, com sigui que tots els components d'aquell Govern, a excepció del senyor Casals, són Diputats, són parlamentaris del Parlament de Catalunya, fos quin fos el lloc que ocupessin en el dia de demà, ja en el banc del Govern, ja en els escons de Diputat, cadascú en particular i tots en conjunt, es sotmetrien a l'examen i intervindrien en els debats que fessin referència a la seva gestió en el Govern. Això va dir el senyor Pi i Sunyer; i jo he de dir que entenc que aquesta teoria és equivocada, per la senzilla raó que els Diputats no sostenen debats polítics amb altres Diputats. Els debats polítics es sostenen entre Diputats i Govern, però no entre Diputats i Diputats. (*Rumors d'aprovació en les oposicions.*)

Però, a més d'equivocada, és, completament demostrat pels fets, contrària a un esperit correcte de respecte al Parlament; perquè hem de dir ben clarament que s'ha escamotejat un debat polític, tota vegada que ja no hi ha lloc a fer el debat polític que es podia fer aquell dia. Perquè el cert és que jo no em puc adreçar a aquest Govern de la mateixa forma que m'hauria adreçat a un Govern que havia estat vuit o nou mesos actuant, ni em puc referir a l'obra feta i a la crítica d'aquella obra, demanant una modificació i assenyalant unes orientacions abans de resoldre la crisi. Ara, no puc fer això. A més, crec que és equivocada la teoria del senyor Pi i Sunyer, perquè els fets han demostrat que avui no ocupa cap d'aquests escons; i encara, acceptat el seu criteri, com ja hem dit, no podríem entaular un debat polític amb un Diputat, perquè fóra antirreglamentari...

El Sr. PRESIDENT: La Presidència tampoc no el podria consentir.

El Sr. LLUHÍ: Però m'he de plànyer que l'honorable senyor President de la Generalitat, en sol·lucionar la crisi, hagi comès un error greu d'inconseqüència en relació amb les manifestacions que havia fet el Conseller Primer anterior; perquè la persona estimada per tots i honorable per tots conceptes que ocupa la capçalera del banc roig no és Diputat per aquest Parlament. El senyor Santaló no és Diputat per aquest Parlament; i crec i afirmo — és un convenciment propi que comparteixen els meus companys de Minoria — que fossin les qualitats del senyor Conseller Primer les màximes qualitats polítiques d'un home públic, crec que el no ésser Diputat del nostre Parlament constitueix un impediment gran per a ocupar la capçalera del banc roig. I, a més, si acceptem i seguim la teoria del senyor Pi i Sunyer, del Conseller anterior, com podem mai tenir un debat polític amb aquest Govern, si el senyor Santaló no

pot respondre des d'un escó de Diputat? ¿Es que haurem de fer aquest debat al mig del carrer? Això ens obliga a què sentem molt bé els costums parlamentaris, perquè he de dir també que he vist amb molta pena com avui s'ha pronunciat el Parlament de Catalunya en una cosa que afecta el seu prestigi. He vist amb pena que aquest cap de l'actual Consell, que indubtablement en l'ordre personal té els afectes personals de tots nosaltres, no sigui un membre del Parlament de Catalunya. Això ho he vist amb pena, perquè en les paraules que pronunciava el company Serra i Moret en nom de la Minoria socialista, hi havia un gran fons de veritat. Sí, tot el que sigui minvar el prestigi del Parlament de Catalunya, a judici nostre, és un greuge que es fa a l'autonomia de Catalunya, perquè si vénen desgraciadament els perills a què alludia el senyor Serra i Moret, del Parlament de Catalunya, sí, del Parlament de Catalunya, és d'on ha de néixer la resistència que el poble de Catalunya oposi al que vulgui prendre-li les seves llibertats. Això, per precepte constitucional; això, per convicció íntima de tots nosaltres. I és per això que m'he de referir, encara que es pugui dir que no ve a to, però de passada puc referir-m'hi perquè el senyor Conseller Primer hi ha fet una referència, a què si no es trobava present entre nosaltres el senyor Pi i Sunyer era degut a què havia anat a formar part del Govern de la República per a consolidar-la; i he de dir amb molta pena que he vist amb dolor, que he sentit en l'ànima, el fet que el vot d'un home de l'Esquerra de Catalunya contribueix a la terrible agressió que s'ha fet a les Corts Constituents de la República, fet que portarà conseqüències greus per la República i per l'autonomia de Catalunya. No mereixien les Corts Constituents aquesta punyalada que se'ls hi ha donat, i mai no podíem somniar nosaltres que es contribuís en aquesta maniobra reaccionària que ha fet que es separessin els socialistes del Poder i que es dissolguessin les Corts en circumstàncies tals com les d'unes properes eleccions que solament poden afavorir els reaccionaris.

Ara bé, tractats aquests temes, m'he de referir forçosament a les paraules que, com a Cap del Govern, ha pronunciat el senyor Conseller Primer. En les seves pròpies paraules s'ha vist la comprovació més clara de la raó que teníem tots els Diputats d'aquesta Cambra, exceptuada la Majoria, que volíem que comparegués qui tenia l'obligació de fer-ho a explicar la crisi, i que tenia l'obligació de fer-ho, segons l'Estatut. (*Rumors.*)

El senyor Conseller Primer ha parlat només de referències, i no és un costum parlamentari ni és prestigiar el Parlament de Catalunya donar comptes de discrepàncies i de solucions per referències d'altres.

Ara bé, motius de la crisi? Ha dit el senyor Conseller Primer que eren les discrepàncies respecte a la interpretació de la Llei de Contractes de Conreu. A nosaltres ens fa l'efecte que aquesta és ja una qüestió liquidada. Nosaltres, que vàrem votar la Llei, no podíem estar d'acord amb la interpretació que s'havia donat per la circular del senyor Mias.

Com altres causes de la crisi, s'ha parlat de la necessitat de proveir la vacant en mèrits de passar el nostre company senyor Selves a la Comissaria General de Catalunya i al Govern General, però ens semblen aquestes coses insuficients i no fonamentals.

Hi han hagut altres causes? Ho desconeixem en absolut. Jo lamento estar d'acord amb els senyors de Lliga Catalana, però és evident, i així ho he de confessar, que tenen raó en afirmar l'haver llegit a la premsa el to d'aquest Govern. Jo he llegit també que té un to esquerrista, obrerista i comarcal. Doncs bé, si aquest era un motiu per a nomenar al senyor Santaló, si aquest era un motiu que aconsellava la composició d'un Govern d'aquesta significació, no ens ho ha pogut explicar el senyor Conseller Primer i no ens ha pogut aclarir si això estava en el seu pensament o en el de la persona que l'ha anomenat per Conseller Primer. Dic això perquè jo no puc negar que per part meua i per part dels meus companys hi ha un profund dolor en la forma com el Govern anterior va tractar la qüestió del traspàs de serveis, i necessito preguntar al senyor Conseller Primer fins a quin punt aquest Govern es fa solidari de l'obra del Govern anterior respecte d'aquest particular i demanar-li que ens aclareixi un xic el que ha dit sobre aquest problema fonamentant-la. Perquè el senyor Conseller Primer ha dit que es procuraria que amb tota urgència aquesta Comissió tornés a posar-se en marxa, però jo crec que el Govern de Catalunya té el deure avui, després de certes manifestacions públiques i de crítiques serenes, té el deure respecte d'aquest particular de parlar amb més precisió, amb més claredat i dir-nos el seu pensament respecte el que s'ha fet fins ara i d'allò que pensa fer d'ara endavant. No és que jo cregui que aquest sigui el moment de fer una interpellació, encara que l'anuncio des d'ara, sobre el traspàs de serveis...

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: Demano per parlar.

El Sr. LLUHI: ...però crec, sí, que aquest és el moment adequat perquè se'ns expliqui, per part del Govern, què és allò que pensa fer en concret, sense usar paraules vagues, perquè la Comissió del traspàs de serveis torni a funcionar i doni un rendiment, ja que fa dos mesos que no s'ha reunit.

En quant a les altres manifestacions del senyor Conseller Primer solament he d'anotar dos aspectes generals: primer, una afirmació verbal que aquest Govern vol donar la impressió d'una major activitat i àdhuc d'una major fermesa en el sentit esquerrista de la seva actuació. Ah! Per això tindreu la col·laboració de tots nosaltres. L'altra afirmació l'he de fer respecte els principis bàsics del Partit d'esquerra que aquí s'ha exposat, però que em fa l'efecte, amb tot el respecte personal ho he de dir, que no era una exposició de programa de Govern, perquè tots coneixem aquests principis bàsics, especialment els que hem format part del Partit, i amb tot respecte també he de dir que des d'aquests bancs no es pot parlar de principis teòrics, sinó de coses concretes.

Si de l'exposat vosaltres creieu que ha de néixer una qüestió de confiança, jo no puc contestar si puc votar aquesta confiança o no, perquè respecte de molts problemes concrets plantejats, a Catalunya, no n'havem dit una sola paraula; respecte d'aquests problemes heu fet afirmacions teòriques, al·lusions generals, i això no és adequat fer-ho des de la Presidència d'un Govern en un mo-

ment com l'actual, com el que passa Catalunya, i quan ha estat suspesa la seva Cambra més d'un mes i quan hi ha molts problemes a resoldre. No sabríem amb què fonamentar una confiança a aquest Govern, perquè abans havíem de saber d'una manera concreta les directrius dels problemes plantejats i als quals no s'ha referit la V. S.

Per aquests motius, nosaltres esperem un major aclariment o ens veuríem obligats a no votar la confiança.

Nosaltres desitjaríem que l'èxit acompanyés tota la gestió d'aquest Govern, encara que hi veiem, i no la puguem negar una continuïtat, però nosaltres creiem que hem de donar un marge de confiança si se'ns exposa un pensament concret sobre tots els termes urgents que hi ha a Catalunya, un marge de confiança perquè no en va hi ha hagut un moviment de persones, i si bé sosteníem que no convenia al prestigi del Parlament que la V. S., per no ésser Diputat, ocupés aquest lloc, tampoc no deixem de reconèixer que la V. S. posseeix la suficient capacitat per ocupar-lo. I als nous Consellers m'atreveixo a adreçar-los unes paraules de complet afecte i d'esperança en llur actuació. Respecte al Conseller senyor Ventosa i Roig, amb el qual hem estat molt de temps en contacte en l'Esquerra i l'hem vist actuar al Parlament de la República, per la seva capacitat i per la seva laboriositat n'esperem fruits profitosos per a Catalunya. També desitjaríem aquest encert a l'amic Barrera — encara que no el podem fonamentar tant — perquè és un home que per la seva actuació durant molts d'anys s'ha fet creditor a la nostra amistat personal; confiïem en la seva voluntat, però hauríem preferit que hagués tingut la virtut de considerar que encara no era prou madura la seva formació política i hagués rebutjat un càrrec de la responsabilitat del que té.

Així, acabo amb aquesta afirmació: nosaltres desitjaríem poder donar la confiança a aquest Govern, però per a fer-ho necessitem, i això ho requerim, que el senyor Conseller Primer sobre temes concrets i sobre tots els problemes plantejats doni una explicació que representi realment un pensament de Govern i no es limiti a una sèrie d'afirmacions teòriques, per nosaltres compartides, però que no ens poden obligar a donar una confiança si no veiem solucions sobre problemes fonamentals per a Catalunya. (*Molt bé, molt bé! en la Minoria Nacionalista Esquerrana.*)

El Sr. PRESIDENT: Es suspèn aquest debat per a donar lectura a uns Projectes de Llei.

Lectura d'un Projecte de Llei de majoria i habilitació d'edat

(*El senyor Secretari dóna lectura al següent:*)

«DECRET

Com a President de la Generalitat de Catalunya, a proposta del Conseller de Justícia i Dret, i d'acord amb el Consell,

He resolt:

Autoritzar el Conseller de Justícia i Dret per a

presentar al Parlament un Projecte de Llei de majoria i habilitació d'edat.

Barcelona, deu d'octubre de mil nou-cents trenta-tres. — Francesc Macià. — El Conseller de Justícia i Dret, Pere Corominas.»

(*El senyor Conseller de Justícia i Dret passa a ocupar la tribuna de Consellers i dóna lectura al següent Projecte de Llei:*)

«AL PARLAMENT

El Conseller de Justícia i Dret té l'honor de sotmetre a la deliberació del Parlament el següent

Projecte de Llei de majoria i habilitació d'edat

CAPÍTOL I

Major d'edat

Article 1.er Són majors d'edat:

1.er Els que han complert vint-i-un anys.

2.^{on} Els que havent-ne complert divuit contrauen matrimoni. Pel comput dels anys, el dia del neixement es considerarà sencer.

Article 2.^{on} El major d'edat té capacitat jurídica plena, salvades les excepcions expressament establertes per les Lleis.

CAPÍTOL II

Habilitació d'edat

Article 3.er Poden ésser habilitats d'edat amb la capacitat i restriccions que expressen els arts. 9.^è i 10 els que han complert divuit anys.

Article 4.er Poden concedir l'habilitació:

1.er El pare o la mare, que exerceixi l'autoritat paterna.

2.^{on} El Consell de tutela.

Article 5.^è La concessió d'habilitació d'edat pel Consell de tutela a favor del menor que hi estigui subjecte, perquè tingui efecte ha d'ésser aprovada pel Magistrat de tuteles.

Aquest podrà denegar-la si no l'estima convenient pel menor.

Article 6.^è Es necessari, per l'habilitació d'edat, que el menor la consenti.

Article 7.^è L'habilitació d'edat s'ha d'atorgar en escriptura pública o en testament, o per compareixença davant del Jutge municipal. Ha d'ésser anotada en el Registre civil, i mentre no ho sigui no surtirà efectes contra tercers respecte a actes celebrats amb qui s'hagi atribuït encara la representació legal del menor, després d'atorgada l'habilitació d'edat.

Article 8.^è El menor de divuit anys que contraïgui matrimoni quedarà de dret habilitat d'edat amb les restriccions que expressa l'art. 11.

En complir els divuit anys, encara que el matrimoni estigui dissolt, quedarà comprès en l'apartat b de l'article primer.

Article 9.^è L'habilitació d'edat aparta al menor de l'autoritat paterna o tutelar, i el capacita per a regir la seva persona i patrimoni com si fos major,

sense altres restriccions que les que expressen els articles següents.

Article 10. L'habilitat d'edat necessita autorització concreta del pare o de la mare, si s'escau, i a falta d'un i altre, del curador:

1.ª Per alienar drets i béns que constituïxin el seu capital o per a gravar-los o extingir-los.

2.ª Per acceptar herències sense benefici d'inventari, per a repudiar-les i per a renunciar llegats o donacions.

3.ª Per atorgar arrendaments que siguin susceptibles d'ésser inscrits al Registre de la Propietat.

4.^a Per a donar o rebre diner a préstec.

5.^a Per a fiançar.

6.ª Per a confessar, en judici, sobre actes compresos en els extrems anteriors.

Article 11. Els menors de què parla l'art. 8.ª, ultra les restriccions esmentades en l'art. 10, no podran comparèixer en judici, ni transgüir qüestions o subjectar-les a arbitratge o amigable composició, o deferir-les a judici de tercer, sense l'assistència de les persones expressades en el seu primer paràgraf.

Article 12. L'habilitació d'edat, un cop obtinguda, no pot ésser revocada.

Article 13. El menor que havent complert divuit anys, mentre amb l'assentiment dels seus pares visqui independentment d'ells i exerceixi per compte propi un ofici o professió, en tot quant hi faci referència, queda habilitat d'edat sense cap de les restriccions expressades en l'art. 10.

La cessació d'aquesta situació no tindrà cap efecte respecte dels béns adquirits pel fill durant la dita situació.

Article 14. Aquesta Llei serà citada amb el nom de Llei de Majoria i Habilitació d'edat, i la data de la seva promulgació.

DISPOSICIONS TRANSITÒRIES

Primera. Els que a l'entrar en vigència aquesta Llei hagin complert vint-i-un anys, seran majors d'edat. També en seran els que havent-ne complert divuit haguessin contret matrimoni.

Segona. Els que d'acord amb la legislació anterior estiguessin emancipats o haguessin obtingut el benefici de la major edat, queden subjectes als preceptes d'aquella Llei.

Tercera. Mentre una nova Llei no reguli l'organisme tutelar les funcions assignades en la present Llei al Consell de tutela, Magistrat de tuteles i curador, seran exercides respectivament pel Consell de família, el President de l'Audiència Territorial i el tutor o defensor judicial, si s'escau.

DISPOSICIONS FINALS

Primera. Queden derogades totes les Lleis i disposicions quant s'oposin al que preceptua aquesta Llei.

Segona. Aquesta Llei entrarà en vigor el primer d'abril del 1934.

Barcelona, 9 d'octubre del 1933. — El Conseller Primer, M. Santaló. — El Conseller de Justícia i Dret, Pere Corominas.»

(Passa a la Comissió.)

Lectura d'un Projecte de Llei referent al Tribunal de Cassació de Catalunya

(El senyor Secretari dóna lectura al següent:)

«DECRET

Com a President de la Generalitat de Catalunya, a proposta del Conseller de Justícia i Dret, i d'acord amb el Consell,

He resolt:

Autoritzar el Conseller de Justícia i Dret per a presentar al Parlament un Projecte de Llei del Tribunal de Cassació de Catalunya.

Barcelona, deu d'octubre del mil nou-cents trenta tres. — Francesc Macià. — El Conseller de Justícia i Dret, Pere Corominas.»

(El senyor Conseller de Justícia i Dret, des de la tribuna de Consellers, llegeix el següent Projecte de Llei, que passa a la Comissió respectiva:)

«AL PARLAMENT DE CATALUNYA

El Conseller de Justícia i Dret té l'honor de sotmetre a la deliberació del Parlament de Catalunya el següent

Projecte de Llei del Tribunal de Cassació de Catalunya

TÍTOL I

Organització del Tribunal

Article 1.ª El Tribunal de Cassació exerceix la seva jurisdicció en tot el territori de Catalunya. La residència del Tribunal de Cassació és a la ciutat de Barcelona, però ell mateix pot acordar de traslladar-se i actuar temporalment en qualsevol altre lloc de Catalunya.

Article 2.ª Constitueixen el Tribunal de Cassació un President i dotze Magistrats. El nombre de Magistrats podrà ésser augmentat per Decret.

Article 3.ª El Tribunal de Cassació actua en ple, com a Cambra de Govern i en dues Sales de Justícia, una de civil i una altra contenciosa-administrativa, en les quals funcionaran les seccions que convinguin.

TÍTOL II

De l'elecció de President

Article 4.ª Per a l'elecció de President del Tribunal de Cassació, es constituirà una Assemblea integrada per les persones següents:

1.ª Divuit Diputats del Parlament de Catalunya.

2.ª El President de la Comissió Jurídica Assessora.

3.ª Els Degans dels Collegis d'Advocats de Barcelona, Girona, Lleida, Tortosa, Tarragona, Manresa, Reus, Vic i La Seu d'Urgell. Quan no hi hagi Collegis en alguna d'aquestes localitats, s'entendrà designat l'Advocat de la localitat més antic en l'exercici.

4.º El Degà de la Facultat de Dret i Ciències Econòmiques i Socials de la Universitat de Barcelona.

5.º Tres Magistrats del Tribunal de Cassació designats per la Cambra de Govern del mateix Tribunal.

6.º El Procurador de Catalunya.

7.º El President de l'Audiència Territorial de Barcelona.

8.º Els dos Presidents de Sala de l'Audiència Territorial de Barcelona.

9.º Els Presidents de les altres quatre Audiències de Catalunya.

10. El Degà dels Jutges de Primera Instància de Barcelona.

11. El Degà dels Jutges Municipals de Barcelona.

Article 5.º Els Diputats seran designats pel Parlament, o, si s'escau, per la seva Diputació Permanent.

En cas de vacant o impossibilitat de qualsevol de les persones designades en els números segon, tercer i quart seran substituïts per aquella que reglamentàriament hagi d'exercir les funcions del càrrec corresponent.

Si en el dia de reunió de l'Assemblea no estessin encara nomenats els Magistrats del Tribunal de Cassació, els tres vots que els correspon no seran emesos per ningú.

Article 6.º L'Assemblea serà convocada pel President de la Generalitat segons acord del Consell Executiu signat pel Conseller de Justícia i Dret. Entre la convocatòria i la reunió hi haurà un termini de vint dies com a mínim i de trenta dies com a màxim.

L'Assemblea haurà de reunir-se dos mesos abans de finir la magistratura del President del Tribunal, o dintre dels dies següents a la data en què per qualsevol causa resti vacant la presidència.

Article 7.º Cinc dies abans del fixat per a la reunió de l'Assemblea el Departament de Justícia i Dret publicarà al *Butlletí Oficial de la Generalitat de Catalunya* la llista dels electors i la designació del lloc i de l'hora en què haurà de reunir-se l'Assemblea.

Els electors percebran, amb càrrec al Pressupost de Justícia, la dieta de 50 pessetes diàries mentre duri la reunió. El que tingui la seva residència fora de Barcelona, rebrà, a més, una indemnització per despeses de viatge.

Article 8.º La primera Assemblea es reunirà en la Sala de Sessions del Parlament de Catalunya, sota la Presidència provisional de la Mesa del Parlament.

Llegida i aprovada la llista d'electors es procedirà a la constitució de la Mesa definitiva de l'Assemblea que estarà composta d'un President, dos Vocals i dos Secretaris.

Prendran part en aquesta votació tots els electors cridats per ordre alfabètic i la Mesa elegida com a definitiva passarà a ocupar el seu lloc que li serà cedit per la Mesa provisional.

Si en l'acta de la constitució de l'Assemblea es formulen protestes sobre la representació de qualsevol dels seus membres, seran resoltes per majoria de vots per la mateixa Assemblea sense ulterior recurs.

Fet això l'Assemblea restarà definitivament constituïda.

En les Assemblees que es reuneixin després de constituït el Tribunal de Cassació la seva Sala de Govern actuarà com a Mesa provisional de l'Assemblea.

Article 9.º Constituïda definitivament l'Assemblea es farà la votació d'acord amb les regles següents:

a) Un dels Secretaris anirà cridant, un a un, per ordre alfabètic els electors els quals votaran a mida que siguin anomenats, remetent la papereta de votació al President, que la dipositarà a la urna. Els membres de la Mesa presidencial votaran en darrer lloc i tancarà la votació el President.

b) La votació serà secreta, per paperetes, cada una de les quals sols podrà contenir un nom. Si alguna papereta té més d'un nom, només valdrà el primer.

c) Terminada la votació el President farà l'escrutini de les paperetes que tingui a la urna, una a una, i llegint el nom vàlid que contingui. El resultat de l'escrutini el farà públic el President.

Article 10. L'acta de l'escrutini definitiu serà comunicada al President de la Generalitat el qual dintre dels tres dies següents designarà el President del Tribunal de Cassació entre qualsevol dels tres que hagin obtingut més vots en la votació de l'Assemblea. Això no obstant, no podrà designar cap candidat que no hagi obtingut més de la quinta part de vots emesos. El nomenament serà comunicat al Ministre de Justícia de la República.

Article 11. El President del Tribunal de Cassació haurà de tenir més de quaranta anys i reunir les condicions per a ésser Magistrat del mateix Tribunal.

Article 12. La duració del càrrec de President és de deu anys, comptats des del dia següent al de la publicació del Decret de nomenament en el *Butlletí Oficial de la Generalitat de Catalunya*.

El càrrec de President és reelegible.

TÍTOL III

Del nomenament de Magistrats del Tribunal de Cassació

Article 13. Per a ésser Magistrat cal estar comprès en qualsevol de les següents categories: Magistrats i ex-Magistrats d'Audiència, de terme o de categoria superior.

Procuradors de Catalunya.

Degans i ex-Degans del Col·legi d'Advocats de Catalunya, en poblacions de més de 20,000 habitants.

Catedràtics de la Facultat de Dret i Ciències Econòmiques i Socials.

Advocats en exercici de més de quinze anys en territori de Catalunya, que hagin satisfet per més de cinc anys primera quota.

Notaris amb més de quinze anys d'exercici que hagin servit en els darrers cinc anys plaça de primera categoria a Catalunya.

Homes de Dret i autors d'obres jurídiques de reconegut mèrit.

També podran ésser designats per a formar

part de la Sala contencioso-administrativa, i fins el nombre de tres Magistrats, les persones que hagin estat Ministres de la República o Consellers de la Generalitat i els que siguin funcionaris o ex-funcionaris de les altres categories administratives de la República de Catalunya o dels seus Municipis de més de 20,000 habitants.

Article 14. El nomenament dels Magistrats del Tribunal de Cassació correspon al Consell Executiu de la Generalitat, i es farà per Decret del Conseller de Justícia i Dret.

Per a la provisió de vacants s'establiran quatre torns: tres que correspondran a proposta feta pel Tribunal de Cassació en ple i un quart torn que es proveirà per oposició directa entre llicenciats amb dret de més de trenta anys.

Per cada vacant a cobrir, a proposta del Tribunal de Cassació en ple, aquest farà una terna i si no hi ha unanimitat en la proposta, constituïran la terna els tres noms que obtinguin major nombre de vots.

Les ternes seran presentades per ordre alfabètic i aniran acompanyades d'una sucinta exposició de les condicions i dels mèrits de cada candida.

Si la terna no fos complerta o algun dels proposats no reuneix cap de les condicions necessàries, el Consell podrà ternar la proposta i manar que es faci una nova terna complerta.

El Consell Executiu elegirà lliurement dins de la terna proposada.

Article 15. La provisió de les places de Magistrat, corresponents a oposició directa, serà feta mitjançant exercicis davant d'un Tribunal qualificador, compost del Conseller de Justícia i Dret o d'una persona delegada per ell; del President del Tribunal de Cassació o d'un Magistrat nomenat per ell; d'un Magistrat del Tribunal de Cassació designat per la seva Cambra de Govern; d'un Catedràtic de la Facultat de Dret i Ciències Econòmiques i Socials de la Universitat de Barcelona, designat per la mateixa Facultat; de dos Advocats en exercici, un d'ells designat pel Departament de Justícia i Dret i l'altre, per la Junta de Govern del Col·legi d'Advocats de Barcelona, i del Comissari de competències de la Generalitat.

Quan assisteixi als exercicis el Conseller de Justícia i Dret, serà president del Tribunal, i quan no hi assisteixi personalment, ho seran el President del Tribunal de Cassació o el Magistrat delegat per ell.

Els exercicis d'oposició seran teòrics i pràctics i hauran de precisar-se en la corresponent convocatòria. Un dels exercicis haurà d'ésser eliminatori i servirà per a acreditar que el candidat parla i escriu correctament la llengua catalana. El Tribunal, com a resultat dels exercicis, formularà al Consell Executiu de la Generalitat una proposta unipersonal.

En cas d'estimar el Tribunal qualificador que no pot proposar cap opositor, la vacant corresponent serà proveïda segons proposta del Tribunal de Cassació, conforme a l'art. 14.

Article 16. No poden ésser nomenats Magistrats:

Primer. — Els impeditos físicament o intel·lectual.

Segon. — Els que estiguin processats per qualsevol delict.

Tercer. — Els que hagin estat condemnats per delict que els faci desmerèixer en el concepte públic.

Quart. — Els fallits, concursats o suspesos.

Cinquè. — Els que per la seva conducta o per l'execució d'actes o per omissions no penables desmereixin en el concepte públic.

Article 17. Està prohibit als Magistrats del Tribunal de Cassació l'exercici per si, per la muller o per interposades persones, de tota mena de negoci, comerç o indústria. Tampoc no poder ésser socis col·lectius, ni gerents, administradors, directors o consellers de Companyies o Societats mercantils o industrials.

La infracció d'aquestes disposicions es considerarà una renúncia del càrrec.

Article 18. El càrrec de Magistrat és incompatible amb l'exercici de l'advocacia i de tot càrrec o funció permanent i retribuïda al servei d'entitat privada o particular. El Magistrat que incorri en qualsevol d'aquestes causes d'incompatibilitat s'entendrà que renuncia a la Magistratura.

El càrrec de Magistrat també és incompatible amb el de Diputat a les Corts de la República o del Parlament de Catalunya, l'Alcalde, Conseller, Regidor o qualsevol altre de Corporació pública i amb tot altre càrrec o servei permanent o retribuït, de l'Estat, de la Generalitat o de qualsevol Corporació pública o administrativa. Si el càrrec o servei públic té caràcter transitori, podrà exercitar-li en comissió de servei.

L'exercici de funcions judicials és justa causa d'exempció per als càrrecs polítics i administratius, encara que siguin declarats obligatoris. El Magistrat que accepti un dels esmentats càrrecs permanents i retribuïts o que dintre dels vuit dies següents a la seva proclamació o designació no faci valer la causa d'exempció, serà considerat en excedència voluntària en el càrrec de Magistrat.

Article 19. No podran ésser Magistrats del Tribunal de Cassació els que no hagin complert l'edat de trenta anys.

No podran pertànyer simultàniament al Tribunal de Cassació Magistrats que tinguin entre ells parentiu de consanguinitat fins al quart grau, o de finitit fins al segon grau. Altrament restarà sense efecte el nomenament darrer.

El càrrec de Magistrat és compatible amb ésser membre pertanyent a Consells de Cultura, Beneficència, Comissió Jurídica Assessora i altres organismes semblants de designació de la Generalitat o d'una Corporació pública.

Article 20. Els Magistrats tenen l'obligació de posar en coneixement del President del Tribunal de Cassació les circumstàncies d'incompatibilitat que en ells concorrin o que els sobrevinguin. La inobservància d'aquesta obligació serà corregida disciplinàriament.

TÍTOL IV

De les Sales de Justícia

Article 21. La Sala Civil del Tribunal de Cassació coneixerà:

1.ª Dels conflictes de competència i jurisdicció entre les Autoritats judicials de Catalunya.

2.ª Dels recursos de cassació per infracció de Llei o doctrina legal i de les formes essencials del judici en matèria civil, la legislació exclusiva de la qual sigui atribuïda a la Generalitat, inclosos els recursos contra laudes d'amigables componedors i els interposats pel Ministeri Fiscal als efectes de sentar o fixar jurisprudència.

3.ª Dels recursos extraordinaris de revisió en les mateixes matèries.

4.ª Dels recursos en les altres matèries de la competència de la Generalitat, el coneixement dels quals li atribueixin les Lleis d'aquesta.

Article 22. La Sala contencioso-administrativa coneixerà:

1.ª En instància única, dels recursos contra acords o resolucions del Consell Executiu o contra Decrets i ordres dels Consellers o contra resolucions d'organismes superiors de l'administració de la Generalitat, dictats en matèria administrativa, la legislació exclusiva de la qual estigui atribuïda a la mateixa Generalitat, en tant siguin recorribles en via contencioso-administrativa.

2.ª De les apel·lacions contra les resolucions recaigudes en recursos contencioso-administratius sobre iguals matèries promoguts en primera instància davant dels Tribunals inferiors de la jurisdicció contencioso-administrativa existents en el territori de Catalunya.

3.ª Dels recursos contra la illegalitat dels actes o disposicions emanats de la Generalitat en l'exercici de la seva potestat reglamentària i contra els seus actes discrecionals constitutius d'excés o desviació de poder.

Article 23. A la Sala civil funcionarà una Secció de recursos administratius i coneixerà:

1.ª De la darrera instància en recursos sobre qualificació de documents referents al dret privatiu català que puguin motivar inscripció en el Registre de la Propietat.

2.ª Dels recursos sobre resolucions de caràcter disciplinari que afectin Notaris, Procuradors o Secretaris judicials que exerceixin a Catalunya.

Article 24. Cada una de les Sales de Justícia coneixerà, a més, en única instància de les recusacions que s'interposin contra un o dos dels Magistrats que les componguin.

Article 25. Mentre no es disposi altrament el nombre de Magistrats que pondran la Sala de Justícia, serà de sis Magistrats per la Sala Civil, i de sis Magistrats per la Sala contencioso-administrativa.

La Secció de recursos governatius podrà actuar amb tres Magistrats, i amb aquest nombre funcionarà també la Sala contencioso-administrativa que conegui de recursos la quantia dels quals sigui inferior a 10,000 pessetes.

Les Sales de Justícia actuaran amb assistència de cinc Magistrats.

Article 26. Els Magistrats de les Sales de Justícia actuaran per torn i se supliran recíprocament per tal de completar el nombre de Magistrats necessari, per a formar Sala.

En el Tribunal de Cassació no hi hauran Magistrats suplents.

Sempre que les necessitats de l'administració de

justícia ho exigeixin, el President del Tribunal, sens perjudici de l'assignació especial de cada un d'ells, podrà intercanviar els Magistrats d'una Sala a l'altra.

Article 27. El President del Tribunal té facultats per a modificar la composició de les Sales de Justícia, quan per la competència especial dels Magistrats cregui que, amb el canvi, poden rendir un major servei a l'administració de justícia.

Article 28. Cada Sala eligirà d'entre els seus membres un President que exercirà les funcions durant dos anys.

El càrrec de President de Sala serà reelegible.

Correspon als Presidents de Sala de presidir la Sala de Justícia, dirigir els debats judicials, donar o retirar l'ús de la paraula, mantenir l'ordre i posar en coneixement del President del Tribunal tot el que creguin d'interès, relacionat amb el funcionament de la Sala.

En cas de vacant, malaltia o altre impediment, actuarà com a President de la Sala el seu Magistrat més antic.

TÍTOL V

Del Tribunal de Cassació en Ple i de la seva Cambra de Govern

Article 29. Formen part del Ple del Tribunal de Cassació tots els seus Magistrats.

El Tribunal de Cassació es reunirà en Ple i es constituirà amb Sala de Justícia.

1.ª Per a resoldre incidents de recusació del President del Tribunal, de President de Sala, o de més de dos Magistrats de Sala de Justícia.

2.ª Per a conèixer dels recursos de responsabilitat civil d'un o més Magistrats del Tribunal de Cassació en l'exercici de llurs funcions.

3.ª Per a informar al Consell Executiu de la Generalitat en audiència prèvia a la resolució dels conflictes de jurisdicció que es plantegin al territori de Catalunya entre els seus Tribunals de justícia i les autoritats administratives dependents de la Generalitat, conflictes que seran resolts en definitiva pel Consell Executiu de la Generalitat.

Article 30. Correspon també al Tribunal de Cassació reunit en ple:

1.ª La proposta i formació de ternes per a nomenament de Magistrats del Tribunal en els tres primers torns.

2.ª L'estudi i proposta de reformes de l'administració de justícia en el territori de Catalunya.

3.ª Donar els informes que li siguin demanats per la Generalitat sobre les reformes legislatives que es refereixin o es relacionin amb l'administració de justícia.

4.ª Deliberar i acordar tots els assumptes que li sotmetin el President o la Cambra de Govern.

Article 31. El Tribunal en Ple es reunirà sempre que el convoqui el President o bé ho demanin la quarta part dels seus membres.

El President podrà nomenar un Ponent o una Ponència de Magistrats per tal que preparin un projecte de resolució en l'afer que se sotmeti al Ple.

Els Magistrats que discrepin de la majoria podran demanar que consti llur vot a l'acta o votar per escrit fonamentat que s'hi insertarà.

Article 32. La Cambra de Govern del Tribunal es compon del seu President, dels Presidents de la Sala de Justícia i del Procurador de la Generalitat.

Correspon a la Cambra de Govern :

1.ª Vetllar per l'administració de justícia dintre del territori de Catalunya.

2.ª Despatxar els afers atribuïts al Tribunal de Cassació i que no corresponguin a la Sala de Justícia ni a les Seccions.

3.ª Exercir les facultats governatives i disciplinàries sobre els altres Tribunals de Catalunya que li delegui el Tribunal Suprem.

4.ª Donar els informes que li demanin el Govern de la República i la Generalitat sobre l'administració de justícia, organització i règim dels Tribunals o sobre assumptes governatius o econòmics d'aquests.

5.ª Donar sobre tots aquests afers els informes que li demani el President.

6.ª Proposar al Govern de la Generalitat el que consideri necessari i convenient en les dites matèries amb relació al territori de Catalunya.

7.ª Proposar a la Generalitat la separació dels empleats de la dependència del Tribunal que siguin de lliure nomenament i acordar sobre llur suspensió, sens perjudici de les facultats que sobre aquestes matèries reservi la Llei al Departament de Justícia i Dret.

8.ª Exercir la jurisdicció disciplinària en els casos establerts per les Lleis. Abans de resoldre en afers que es refereixin a persona que formi part de Corporació relacionada amb l'administració de justícia haurà de demanar informe a la Corporació afectada.

9.ª Organitzar i dirigir els treballs d'estadística judicial, d'acord amb el Departament de Justícia i Dret.

10. Informar en tot el que es refereix a demarcació territorial judicial, habilitació de locals i dotació de serveis.

11. Designar els Magistrats del Tribunal que juntament amb les altres persones nomenades pel Departament de Justícia i Dret hauran de fallar els concursos que convoqui la Generalitat per a cobrir les vacants que es produeixin de Jutge de primera Instància o de Magistrat d'Audiència.

Article 33. La Cambra de Govern es reunirà quan la convoqui el President, que procurarà fer-ho setmanalment.

La Cambra de Govern no queda constituïda sinó en la presència dels seus components o dels qui, en tot cas, substitueixin els absents o impossibilitats d'assistir-hi. Els seus acords seran fonamentats.

Títol VI

Competència del Tribunal de Cassació

Article 34. El Tribunal de Cassació de Catalunya, en les respectives Sales de Justícia coneixerà, amb competència pròpia i exclusiva, dels recursos de cassació per infracció de llei o doctrina

legal i de les formes essencials del judici i de les qüestions contencioso-administratives, tant en apel·lació com en única instància, en matèries la legislació de les quals correspongui a la Generalitat.

La jurisdicció de les Sales de Cassació és improrrogable. La matèria és determinada per l'acció principal exercitada.

Es defensada i en el seu cas promoguda per la Generalitat, la qual actuarà per mitjà del Procurador de Catalunya, amb els drets que es fixaran en una Llei especial.

Article 35. Sempre que sigui preparat per infracció de llei o de doctrina legal, o interposat per trencament de forma, un recurs de cassació pertanyent a les dites matèries, el Tribunal *a quo*, en tenir preparat, o en admetre el recurs, disposarà d'emplaçament de les parts en judici davant de la Sala civil del Tribunal de Cassació. Aquell Tribunal lliurarà tan sols una certificació, que deurà ésser utilitzada davant del Tribunal de Cassació de Catalunya, o de la Sala de Govern del Tribunal Suprem segons s'interposi el recurs en un o altre Tribunal.

Article 36. La Sala admetrà el recurs de queixa i en altre cas de cassació per a la seva tramitació, escoltant el Procurador de Catalunya i les parts. Aquests podran plantejar la qüestió de competència per inhibidora, davant de la Sala de Govern del Tribunal Suprem i per declinatòria davant del Tribunal de Cassació de Catalunya. La declinatòria serà tramitada com un incident previ, i contra l'auto resolutori es podrà recórrer davant de la Sala de Govern del Tribunal Suprem.

Si fos promoguda qüestió de competència i la Sala del Civil del Tribunal de Cassació entengués que és incompetent, dictarà auto, inhibint-se, que posarà en coneixement de la Sala Civil del Tribunal Suprem.

Resolta per la Sala de Govern del Tribunal Suprem la competència negativa a favor del Tribunal de Cassació de Catalunya, aquest tramitarà i resoldrà el recurs.

Article 37. La Secció de recursos governatius és l'única competent per a resoldre les apel·lacions contra les resolucions del President de l'Audiència del territori de Catalunya, en recurs sobre qualificació de documents referents al dret privatiu català que hagin de motivar inscripció en el Registre de la Propietat. Interposada l'apel·lació, el President de l'Audiència farà trametre l'expedient original a la Secció de recursos governatius. Es donarà vista al Fiscal, al Procurador de la Generalitat i a les parts que podran promoure qüestió de competència.

Títol VII

Atribucions del President del Tribunal de Cassació

Article 38. La Generalitat organitzarà una Comissaria de competències formada pel Procurador de Catalunya i per Oficials lletrats, que a més de les altres funcions que se li encomanin,

tindrà per missió especial defensar la competència del Tribunal de Cassació en totes les matèries de legislació atribuïdes a la Generalitat.

Quan reiteradament la jurisprudència del Tribunal Suprem envaeixi en forma notòria la competència del Tribunal de Cassació de Catalunya, podrà el Procurador de Catalunya, en interès de la Llei, interposar davant del Tribunal de Garanties constitucionals el recurs corresponent. Si el Tribunal de Garanties entengués que la jurisprudència establerta no és adequada, ho declararà així i la seva resolució constituirà doctrina legal, sense que això, no obstant, es revoquin les resolucions que hagin estat dictades fins aleshores pel Tribunal Suprem en aquella matèria.

Article 39. Correspon al President la direcció i el govern de règim interior del Tribunal de Cassació, i, amb relació al territori de Catalunya, té l'exercici de les atribucions i funcions següents:

Primer. — Complir i fer complir la Llei orgànica del poder judicial i les altres que es refereixin al càrrec.

Segon. — Fer guardar l'ordre degut en els Tribunals als Magistrats, auxiliars i subalterns.

Tercer. — Exposar al Consell Executiu de la Generalitat el que estimi necessari o convenient per a la més complida administració de justícia.

Quart. — Rebre i despatxar la correspondència oficial.

Cinquè. — Donar curs, amb el seu informe, a les sollicituds, queixes i consultes que el Tribunal, les Sales i els Magistrats del mateix, els seus auxiliars i subalterns adrecin al Conseller de Justícia i Dret de la Generalitat.

Sisè. — Reunir i presidir el Tribunal en ple i la Cambra de Govern.

Setè. — Rebre les excuses d'assistència dels Magistrats, dels auxiliars i subalterns i posar-les en coneixement del President de la Sala a qui correspongui.

Vuitè. — Nomenar els Magistrats que hagin de completar el nombre dels que siguin necessaris, per entendre d'algun afer quan no bastin als de la dotació de la Sala, procurant la major igualtat en aquest servei.

Novè. — Ordenar que tots els dies hàbils, a l'hora establerta per a celebrar audiència, que el Tribunal es distribueixi en Sales de Justícia.

Desè. — Presidir, en els casos en què la Llei ho ordeni expressament o quan a ell li sembli, qualsevol Sala de Justícia. En estrada, quan presideixi, portarà la paraula, sense que ningú més pugui usar-la sense el seu permís.

Onzè. — Fer complir llur deure als Magistrats, auxiliars i subalterns, comunicar-los-hi les ordres que cregui convenients, relatives a l'exercici de llurs funcions, i amonestar privadament als que es mostrin poc diligents en el compliment de llurs càrrecs.

Dotzè. — Cridar al Procurador de Catalunya per a fer-li les indicacions que consideri oportunes per a la millor administració de Justícia, relatives a ell i als seus subordinats.

Tretzè. — Posar en coneixement de qui correspongui les faltes dels Magistrats que donin lloc a correccions disciplinàries, i del Tribunal

competent als delictes que cometin en l'exercici de llurs funcions.

Catorzè. — Donar compte a la Generalitat de les vacants que ocorrin en el Tribunal de Cassació i de l'entrada i sortida dels seus Magistrats i auxiliars que siguin nomenats, jubilats, destituïts o usin de llicència.

Quinzè. — Escoltar les queixes referents a l'administració de justícia que li facin els interessats per retard dels negocis judicials, adoptar les providències que estiguin dins de les seves facultats, i posar-ho en coneixement de la Sala respectiva quan la gravetat de l'assumpte ho requereixi.

Setzè. — Donar llicència per absentar-se i separar lliurement als dependents de la Secretaria i exercir pel que toca al seu nomenament i al dels subalterns les facultats que les Lleis i els Reglaments li concedeixi.

Dissetè. — Dictar les mides que siguin necessàries o convenients per al bon ordre i conservació dels Arxius i biblioteques dels Tribunals de Catalunya.

Divuitè. — Avisar, quan no pugui assistir a la reunió del Tribunal, als que hagin d'ocupar el seu lloc.

Article 40. — Tindrà també el President del Tribunal de Cassació:

Primer. — La facultat de demanar per si, directament als Presidents de les Audiències, Tribunals i Jutjats del territori de Catalunya, els plets o expedients que estiguin finits o portats completament a execució, quan això interessi a l'administració de justícia o a la Generalitat i retornar-los al Tribunal o Jutjat d'on procedeixin, de seguida que estigui fet l'examen que hagi motivat la reclamació.

Segon. — La facultat de disposar visites d'inspecció, per tal d'examinar l'estat de l'administració de justícia en qualsevol Audiència, Tribunal o Jutjats del territori de Catalunya, quan hi hagin motius fonamentals per a fer-ho i després d'escoltar la Cambra de Govern.

Article 41. Correspon al President: La inspecció i vigilància sobre les Audiències, Tribunals i Jutjats que actuïn en el territori de Catalunya i sobre el compliment de llurs deures, per part dels Magistrats i Jutges en la forma i amb les facultats que disposin les Lleis.

Així mateix, d'acord amb la Cambra de Govern, exercirà les facultats que les Lleis atorguin al Tribunal de Cassació en tot el referent a ascensos i trasllats dels Magistrats i Jutges del territori.

Article 42. El President del Tribunal de Cassació és l'òrgan de relació entre el Tribunal de la República i les autoritats judicials de Catalunya.

El President del Tribunal podrà comunicar amb el Govern de la República per conducte del President de la Generalitat de Catalunya.

Article 43. En cas de vacant, malaltia, absència o altre impediment justificat, exercirà les funcions pròpies del càrrec el President de Sala més antic.

TÍTOL VIII.

Honors i drets dels Magistrats

Article 44. Els Magistrats del Tribunal de Cassació tindran el tractament d'excellència.

Llurs vestits i insígnies seran la toga i la placa. El President usarà medalla i placa.

Article 45. La presa de possessió dels Magistrats del Tribunal de Cassació es farà davant del Tribunal en ple, i en el mateix acte faran l'oportuna promesa de complir i fer complir les Lleis i d'administrar justícia rectament.

Article 46. Els Magistrats del Tribunal de Cassació tindran una dotació de 25,000 pessetes l'any. Els Presidents de Sala de Justícia tindran 5,000 pessetes més per despeses de representació. El President del Tribunal tindrà 30,000 pessetes de dotació i 20,000 pessetes més per despeses de representació.

Els Magistrats del Tribunal de Cassació són inamovibles. El President ho és igualment per la duració del càrrec. Podran demanar l'excedència voluntària sense sou per un temps que no pot ésser inferior a un any. L'excedència forçosa es produirà en els casos determinats per la Llei i donarà dret a les dues terceres parts del sou.

Article 47. Els Magistrats que s'inutilitzin físicament o intel·lectualment per al servei, seran jubilats. Ho seran igualment els que hagin complert setanta anys. Podran ésser jubilats els que passin de seixanta-cinc anys. La Llei fixarà les condicions de la jubilació i els drets dels Magistrats jubilats, segons els casos.

La separació o la suspensió dels Magistrats del Tribunal de Cassació sols podran decretar-se per resolució del Tribunal en ple, constituït en Sala de Justícia per les causes establertes en les Lleis, amb audiència per escrit, de l'interessat.

Article 48. Els Magistrats del Tribunal de Cassació tenen el deure de residència i no poden absentar-se sense permís o llicència del President del Tribunal, que podrà concedir-lo per raó de malaltia, o per assumptes personals, en aquest últim cas, mentre no hi hagi perjudici per al bon funcionament del Tribunal.

No es consideraran absències les sortides que puguin fer els Magistrats després del despatx del disabte fins a la represa del proper dia de treball. Cada Magistrat té dret a llicència per assumptes propis, fins a trenta dies, cada any, amb el sou sencer.

TÍTOL IX

Auxiliars i subalterns del Tribunal de Cassació

Article 49. Al Tribunal de Cassació hi haurà un Secretari de Govern i dos Secretaris judicials, un per cada Sala de Justícia. Tots ells estaran a sou. Un Decret fixarà la forma de provisió.

Per a ésser Secretari judicial del Tribunal de Cassació cal tenir vint-i-cinc anys, llicenciat en Dret, no estar inclòs en causa d'incapacitat o d'incompatibilitat i reunir les condicions especials que fixi un Reglament.

Article 50. Al Tribunal de Cassació hi haurà els Oficials de Secretari que exigeixin les conveniències del servei, les condicions i el sou dels quals seran fixats per un Reglament.

També hi haurà al Tribunal un Arxiver que tindrà cura de la custòdia, ordenació i conservació dels documents, lliurarà certificats dels que es trobin en l'Arxiu i tindrà al seu càrrec la Biblioteca del Tribunal.

Article 51. Per a ésser subalterns del Tribunal de Cassació cal tenir vint-i-cinc anys, saber llegir i escriure, tenir bona conducta i no haver sofert condemna. El nomenament de subalterns correspon al President.

DISPOSICIONS TRANSITÒRIES

Primera. La primera elecció de President del Tribunal de Cassació tindrà lloc dintre dels dos mesos següents a la aprovació d'aquesta Llei.

Segona. La primera provisió pel que toca a sis de les nou places de Magistrat de designació per terna es farà sobre sis ternes que proposarà la mateixa Assemblea reunida per la mateixa elecció del President del Tribunal de Cassació. Un mateix nom podrà figurar en més d'una terna, però entre les sis ternes sumades hauran de comprendre dotze o més noms. Cada terna serà objecte d'una votació per l'Assemblea i la constituïran les tres persones que hagin obtingut més vots en aquella votació.

Tercera. Dintre del mes següent a la seva elecció, el President del Tribunal de Cassació convocarà exercicis per a la primera provisió de les tres places de Magistrat per oposició directa.

Entre la convocatòria i la pràctica dels exercicis transcorreran almenys dos mesos. Per aquesta vegada el Tribunal qualificador podrà fer propostes de fins a tres noms, posat per rigorós ordre de mèrit, segons el resultat de les oposicions.

Cuarta. Els altres tres Magistrats de nomenament per terna seran nomenats en la forma que disposa aquesta Llei.

Barcelona, 9 d'octubre del 1933. — El Conseller Primer, Miquel Santaló. — El Conseller de Justícia i Dret, Pere Corominas.»

Lectura d'un Projecte de Llei sobre ajornament de la data de celebració de les eleccions municipals

(El senyor Secretari dóna lectura al següent:)

«DECRET

Com a President de la Generalitat, a proposta del Conseller de Governació i d'acord amb el Consell,

He resolt:

Autoritzar el susdit Conseller de Governació per a presentar al Parlament un Projecte de Llei sobre ajornament de la data prevista per a la convocatòria d'eleccions municipals.

Barcelona, deu d'octubre del mil nou-cents trenta-tres. — Francesc Macià. — El Conseller de Governació, Pere Mestres.»

(El senyor Conseller de Governació, des de la tribuna de Consellers, dóna lectura al següent Projecte de Llei, que passa a la Comissió corresponent:)

«AL PARLAMENT DE CATALUNYA

Acordada pel nou Govern de la República la dissolució de les Corts Constituents i publicada la següent convocatòria dels comicis a tota Espanya per tal d'elegir les Corts ordinàries, ha estat fixada, en

aplicació de preceptes constitucionals i d'acord amb els terminis fixats en la legislació electoral, la data deu dia 19 del pròxim mes de novembre per a la celebració de les eleccions.

De portar a terme la disposició del Parlament de Catalunya sobre renovació total dels Ajuntaments en aquella data es substanciaran encara tràmits i incidències de les eleccions municipals i estarien pendents de constitució les Corporacions resultants del sufragi democràtic.

Això planteja un problema de dificultats pràctiques i d'ordre polític-administratiu, per la simultaneïtat dels dos processos electorals, per quin motiu s'imposa l'ajornament de les eleccions municipals esmentades — per tal que no és a la nostra mà canviar ni desvirtuar la determinació presa pel Govern de la República — en profit de les mateixes Corporacions i organismes que han de presidir les operacions electorals dels mateixos ciutadans, car trobarien majors facilitats per a l'exercici dels seus drets i majors garanties per a la puresa del procediment i consegüent eficàcia en els resultats i de les conveniències generals del país quant a la finalitat d'assegurar la més autèntica expressió de la voluntat dominant en ordre al governament de la cosa pública.

Aquest ajornament que es proposa obliga, tanmateix, a preveure una dilatació en la data de constitució de les noves Corporacions i al qual hi respon l'article 2.ª del present Projecte de Llei.

Per tant, fent aplicació de les anteriors consideracions, el Conseller de Governació, d'acord amb el Consell Executiu, té l'honor de sotmetre a la deliberació del Parlament de Catalunya el següent

PROJECTE DE LLEI

Article 1.er S'ajorna la convocatòria de les eleccions per a la renovació total dels Ajuntaments de Catalunya prevista en la Llei del 14 d'agost proppassat i queda facultat el Govern de la Generalitat per a fixar l'oportunitat de la convocatòria esmentada dintre del mes de desembre vinent.

Article 2.ª En aquells casos en els quals s'hagin interposat els recursos assenyalats en els articles 48 i següents de la Llei del 14 d'agost del corrent i en què, per aquesta raó, no poguessin constituir-se els Ajuntaments en la data del 1.er de gener, els Ajuntaments afectats es constituïran l'endemà del dia en què hagi recaigut el fall del Tribunal competent, dintre la primera quinzena del mes de gener.

Barcelona, 10 d'octubre del 1933. — El Conseller Primer, M. Santaló. — El Conseller de Governació, Pere Mestres.

El Sr. CONSELLER DE GOVERNACIÓ : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Conseller de Governació.

El Sr. CONSELLER DE GOVERNACIÓ : Jo pregaria a la Presidència, tenint en compte la preemtorietat de la data del dijous proper, en què s'hauria de declarar, si el Projecte de Llei aquest no fos aprovat, el període electoral en tot Catalunya, que es doni la màxima activitat per la Comissió, i, per una vegada hagi dictaminat, el Govern demani la urgència.

El Sr. PRESIDENT : Passa a la Comissió de Governació. La Comissió podria reunir-se tot seguit.

El Sr. DURAN I VENTOSA : Nosaltres no en tenim la culpa de què s'hagi presentat tan tard.

El Sr. CONSELLER DE GOVERNACIÓ : El Decret de la República és d'ahir.

Continuació

del debat sobre la continuació del Consell

El Sr. PRESIDENT : Continua el debat polític. Té la paraula el senyor Ventosa i Calvell.

El Sr. VENTOSA I CALVELL : Si pel bon ordre del debat, el senyor Coromines havia demanat la paraula quan parlava el senyor Lluhi, vol contestar-li...

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret : Permeti'm la Presidència.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Conseller de Justícia i Dret.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret : Senyors Diputats : Encara que no està present, ara, el senyor Lluhi, jo espero que li serà tramès el meu desig. Quan ha començat a parlar del traspass de serveis, he pensat que anava a donar una extensió més gran a aquest tema ; i com que aquest tema m'afecta personalment, com a president que he estat de la representació catalana en aquesta Comissió Mixta per al traspass de serveis, he demanat la paraula. Hi havia ja en mi el deliberat propòsit d'acceptar, a la primera ocasió que es presentés, un debat a l'entorn d'aquesta qüestió. Hi havia aquest propòsit, perquè crec que durant breus dies hi haurà l'única oportunitat que els que hem intervingut en la Comissió Mixta poguem parlar amb tota extensió i donar totes aquelles satisfaccions i totes aquelles explicacions al Parlament que la nostra posició, fins ara, no permetia donar. Per això jo prego que se li trasmeti al senyor Lluhi el meu desig que aquesta interpellació que ha anunciat la faci com més aviat millor, perquè si no la fes jo em veuria obligat a cercar algun procediment parlamentari per a exposar la meua conducta al Parlament, abans que passi aquesta ocasió de poder parlar, que no hem tingut fins ara. Com que l'estendre'm més sobre aquesta qüestió seria interrompre aquest debat sobre la crisi, no havent estat aquesta qüestió tema essencial en l'oposició que s'ha fet a la declaració del Conseller Primer, jo demano a la Cambra que avui m'excusi de continuar en aquestes explicacions. Prego que, tan aviat com sigui possible, faci el senyor Lluhi la seva interpellació, i jo la podré contestar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Ventosa i Calvell.

El Sr. VENTOSA I CALVELL : Senyors Diputats : Jo crec que la declaració que ha formulat el senyor Conseller Primer, ve a confirmar el fonament i la raó, per la qual es demanava que fos l'honorable senyor President de la Generalitat el que vingués personalment a donar compte dels motius del plantejament de la crisi i de les orientacions futures del Govern de Catalunya que,

segons l'art. 41 de l'Estatut Interior, li correspon a ell precisament. Dic que ho confirma, perquè el senyor Conseller Primer, al qual li havia dit jo abans que allò que em digués ho havia de dir forçosament de referència, ha donat una explicació de les causes de la crisi que no acredita tampoc la finalitat ni la profunditat ni l'exactitud d'aquestes mateixes referències. Jo crec que el senyor Conseller Primer, sense recórrer a aquells avenços de la civilització a què feia referència abans, hauria pogut assabentar-se, com s'hauran pogut assabentar tots els ciutadans de Catalunya, què és el que havia passat i què és el que estava ocorrent; perquè, en definitiva, és evident que pel que s'ha tramitat — i això deia abans —, per explicacions donades als periodistes o per converses tingudes públicament, pot haver arribat a oïdes de tots, però és lamentable que el Parlament se n'hagi assabentat no per manifestacions de l'autor directe, que és el President de la Generalitat, ni tan sols per manifestacions del Conseller Primer, sinó per aquestes referències d'ordre general que estan a l'abast de tot el poble i de totes les persones que llegeixen la premsa. Causes de la crisi? Deia el Conseller Primer que les causes de la crisi consistien en una rectificació del criteri i de la política seguida pels Governos anteriors. Jo no crec que puguin ésser aquestes. Perquè en definitiva en aquest Govern hi ha gairebé tots els mateixos Consellers que hi havia abans, i no crec que en l'aspecte teòric de les coses que vagament ha anunciat el senyor Santaló hi pugui haver discrepàncies entre els seus companys, ni entre el que era el Govern anterior ni el que és el Govern d'avui. No, la causa és una causa més fonda i crec que la podria resumir en una paraula, dient que la crisi del Govern homogeni anterior, com la del Govern homogeni que va precedir-lo, consisteix en què el Partit d'Esquerra de Catalunya ha volgut identificar sempre el Govern de Catalunya amb el seu propi Partit. Per això hem vist amb escàndol nostre, potser equivocant, però amb escàndol, que en el Palau de la Generalitat es tinguessin les reunions del Directori del Partit, que des del Palau de la Generalitat el President de la Generalitat donés referències d'acords presos per organismes del Partit. Hem vist aquí, al Parlament de Catalunya, com els Projectes de Llei presentats pel Govern eren modificats en reunions de majoria; és a dir, a cada moment hem vist el Partit sobreposant-se i dominant damunt dels organismes creats en l'Estatut Interior per al Govern de la nostra terra. I, naturalment, la conseqüència d'això ha estat que quan s'ha produït una crisi de Partit s'ha produït una crisi de Govern, és a dir, que la crisi de Partit ha repercutit en el que era conseqüència i manifestació supeditada al Partit d'aquells organismes que existien. I en parlar del Partit jo vull dir que no em vull ficar en tot el que hagi pogut ocórrer; no és cosa que m'interessi, i encara que no em creguéssiu us diré que no m'alegro de les divisions que puguin ocórrer en el Partit, perquè no crec que d'aquestes divisions pugui sortir una força prou apta, ja que per damunt d'homes de partit procuro inspirar-me en l'interès de català, que convé al nostre poble que hi hagi un organisme fort de Govern, i perquè en

definitiva si hi ha un organisme fort de Govern, s'hi acompanya sempre un sentit de responsabilitat, mentre que en l'esmicolament, en la feblesa i en la divisió hi va acompanyat moltes vegades, i en veiem avui manifestacions, un creixement d'un sentit demagògic; per consegüent, en cap aspecte nosaltres ens n'alegrem, però nosaltres, ja que heu identificat el Partit amb el Govern, hem de recollir el que té això d'aspecte públic, de manifestació pública, de transcendència general en el nostre país, i nosaltres hem de fer una afirmació, hem de sentar una afirmació que crec que no pot trobar contradicció, i és que tot el que hagi passat dintre del vostre Partit no ha passat per agents exteriors ni per atacs que vinguessin de fora, ha passat per pròpia descomposició interna, i ha passat per pròpia descomposició interna, per una raó: potser mai no hi havia hagut ni un Partit ni un home que arribés a ajuntar tot aquell tresor d'adhesió que en eleccions successives heu arribat a aconseguir vosaltres; no crec que ningú de vosaltres, parlant sincerament, no hagi de reconèixer que avui aquell tresor de confiança és en gran part perdut. Per què? Per atacs de fora? No. Perquè vosaltres no heu estat a l'alçada, en la vostra actuació, d'aquella confiança que en vosaltres havia dipositat el poble de Catalunya. En què, en quines manifestacions? Ens trobem en un moment d'una transcendència extraordinària; votat l'Estatut de l'autonomia, més o menys retallat, més o menys reduït, més o menys regatejat, era evident, de totes maneres, que començava un nou període que, com hem dit, encapçalant el nostre Estatut Interior, Catalunya venia a recobrar la nostra personalitat; era un moment en el qual s'havia d'infiltrar, d'estimular, de fomentar en els catalans, sense perjudici de la seva significació pròpia i de la significació que té cada Partit i cada grup, un sentit de solidaritat, un sentit d'afirmació de tot allò que ens és comú, de tot allò que ens pot portar a cooperar tots junts per a instaurar el nostre règim autonòmic i per a defensar-lo si cal. En lloc d'això, vosaltres en cada moment heu accentuat aquest sentit partidista. Heu parlat de la necessitat d'augmentar la majoria i de crear uns Governos homogenis i, ja ho veieu, homogenis els Governos i amb un espai de pocs mesos s'han produït tres crisis generals, i amb la vostra actuació al Parlament i en el Govern no s'ha gairebé notat en la nostra terra les conseqüències i els efectes d'aquell Estatut de Catalunya que havia estat votat. Quina ha estat l'actuació del Parlament i del Govern? Jo us pregunto: Quines són les Lleis que ha dictat aquest Parlament que vinguin a establir, a consagrar, a demostrar l'existència efectiva d'aquest règim autonòmic de la nostra terra, d'aquest règim de llibertat? Un Estatut Interior, una part de Llei Municipal, que ja us apresseu en el moment actual a vulnerar, una Llei d'arranjament de conflictes del camp, de la qual més val no parlar-ne, una Llei creant unes Comissions gestores, i avui per a accentuar aquest partidisme, acabem de llegir un Projecte de Llei que ve a consagrar un nou atac més escandalós i més inqualificable que tots els anteriors als furs del Parlament. Em refereixo al Projecte ajornant les eleccions municipals que havien estat convocades per al dia 12 de

novembre. Pretext? La celebració d'unes eleccions generals a Espanya convocades per al dia 19; dic pretext perquè no hi ha absolutament, no pot constituir cap obstacle la celebració d'aquelles eleccions perquè se celebressin a Catalunya les eleccions municipals tal com havien estat convocades, i jo us dic que havien de celebrar-se perquè això va ésser un article d'aquesta Llei Municipal en la qual havíem arribat a un acord i a una convergència, precisament sobre la determinació d'una data fixa. Inclús jo em recordo que en la darrera de les sessions, en la disposició transitòria, vàrem preguntar al Govern — aleshores ocupava la Conselleria de Governació el senyor Selves — si es compliria allò que venia disposat en l'art. 5.^è, dient que les eleccions haurien de celebrar-se precisament en la primera quinzena de novembre. Va dir: En tot moment es complirà la Llei. Era una ratificació del que s'havia establert, i avui, probablement perquè us fa por la celebració de les eleccions municipals, no per cap altra raó, vosaltres presenteu al Parlament un Projecte de Llei, ajornant-ho i ajornant-ho amb totes les agravants, és a dir, no fixant una data ulterior, sinó deixant al Govern de la Generalitat que pugui convocar-les durant el mes de desembre, que pot portar a la celebració de les eleccions fins al primer trimestre de l'any que ve. Us sembla que és lícit que el Parlament de Catalunya pugui a cada moment rectificar-se al compàs dels vostres interessos electorals. (*Molt bé!, en els bancs de la Minoria de la Lliga Catalana.*)

El Sr. CUNILLERA: Els interessos del país. (*Diversos senyors Diputats de la Majoria i de la Minoria de la Lliga Catalana s'incregen des dels seus respectius escons. Es produeix una confusió, que el senyor President acaba enèrgicament.*)

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Senyors Diputats: En la convocatòria de les eleccions de l'Ajuntament de Barcelona s'allegava, com a raó per avençar aquesta convocatòria, fent-la passar davant de totes les altres convocatòries dels Ajuntaments de Catalunya, la raó de què no era possible que la situació de l'Ajuntament de Barcelona s'allargués per més temps, i avui pels vostres interessos o per les vostres conveniències electorals...

El Sr. CANTURRI: Per l'interès de la República, que a vosaltres tant se us en dóna.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Els autobusos.

El Sr. CANTURRI: La Chade, diria jo a la V. S., ¡i vosaltres anant cobrant dels Consells d'Administració!

(*Es produeix una nova confusió, increpant-se diversos senyors Diputats de la Majoria i de la Minoria de Lliga Catalana. El senyor President crida l'ordre.*)

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Això és una impertinència!

El Sr. CANTURRI: És una impertinència, però és veritat. (*Segueixen les increpacions, sobressortint les veus dels senyors Canturri i Vidal i Guardiola.*)

El Sr. PRESIDENT: Senyor Vidal i Guardiola i senyor Canturri!

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Què opina la Presidència del senyor Canturri?

El Sr. PRESIDENT: La Presidència opina

que no es poden provocar diàlegs que condueixen a situacions desagradables.

El Sr. TRIES DE BES: I el senyor Canturri cobra de la comèdia, del cinema.

El Sr. PRESIDENT: Senyors Diputats! Ordre!

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: El senyor Canturri és un impertinent!

(*Segueix l'escàndol. La Presidència imposa ordre.*)

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: El senyor Canturri no ha retirat la seva impertinència.

El Sr. PRESIDENT: Les VV. SS. interrompen continuament i totes les interrupcions són impertinents.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Però aquesta és personal. El senyor Canturri és un impertinent, perquè no retira les seves paraules.

El Sr. CANTURRI: Tant se me'n dóna del concepte en què em tingueu, encara que em tinguéssiu amb bon concepte.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Doncs, no us hi tinc.

El Sr. PRESIDENT: Ordre! Segueixi el senyor Ventosa.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Deia, senyors Diputats, que la situació de l'Ajuntament de Barcelona havia estat considerada que necessitava un tal remei, tan extremadament urgent, que no es podia esperar el període normal de convocatòria que s'havia de seguir per als altres Ajuntaments de Catalunya. Doncs bé, per les vostres conveniències electorals, aquests interessos de la ciutat de Barcelona queden sacrificats perquè no té un Ajuntament que pugui administrar-los d'una manera deguda...

El Sr. PRESIDENT: Pregaria al senyor Ventosa que no s'estengués en discutir el dictamen que encara en realitat no ha vingut.

El Sr. DURAN I VENTOSA: És l'únic programa del Govern.

El Sr. PRESIDENT: S'ha llegit un Projecte de Llei i després vindrà el dictamen corresponent. Per tant, prego al senyor Ventosa que es ceneixi a la qüestió.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Jo procuro ésser sempre molt respectuós amb les indicacions de la Presidència, però crec que estic dintre del meu dret en fer una referència a un Projecte de Llei que acaba d'ésser llegit, fent-li referència amb els termes mateixos que havien servit de preàmbul i de justificació d'un Dret de la Generalitat convocant les eleccions per a l'Ajuntament de Barcelona.

El Sr. PRESIDENT: Quan vindrà el dictamen es podrà estendre la V. S., però ara, no.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Naturalment que ens estendrem! L'única rectificació real i positiva del Govern anterior al Govern actual, fins avui concreta, és aquesta: el que el Govern anterior havia cregut que s'havien de convocar unes eleccions per a normalitzar la situació de l'Ajuntament de Barcelona i que el Govern actual creu que han de passar al davant els interessos electorals del Partit d'Esquerra, subordinant-hi els interessos superiors de la ciutat de Barcelona. I fora d'això, ¿actuació de Parlament i

de Govern? Jo us dic: Si examinem els periòdics oficials i veiem la llista de tot el que s'ha realitzat, ¿no és veritat que tots ens hem de confessar que experimentem una sensació de vuit, que no s'ha complert, que no s'ha omplenat, amb l'actuació del Govern de Catalunya, ni aquell mínim de facultats que podíem realitzar inclús abans del traspàs de serveis? I quant al traspàs de serveis, jo no sé del Govern anterior a aquest el que hi pugui haver. El senyor Lluhí feia, fa un moment, una referència al que havia estat la gestió que, amb tots els respectes per al meu bon amic particular senyor Coromines, he de dir desgraciada, de la Comissió de traspàs de serveis. Han passats molts mesos des de que fou votat l'Estatut. La Comissió de traspàs de serveis ha actuat — no és la primera vegada que en parlem en aquesta Cambra — i en els únics serveis que han estat traspasats no hi veiem sinó que en cap moment han resultat defensats i emparats els interessos de l'autonomia de Catalunya. Notariat, acceptant tots els punts de vista que s'han volgut imposar per la Direcció General de Registres de Madrid.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: Cap. Ja en parlarem.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Ja ho crec. N'hem parlat i en tornarem a parlar.

El Sr. LLUHÍ: Ja en parlarem en igualtat de condicions, perquè incompatibilitats, aquí dintre, no! La V. S. té les actes de la Comissió i nosaltres també les reclamarem.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: Ja les tinc aquí.

El Sr. LLUHÍ: Perfectament.

El Sr. CANTURRI: Les vostres actes. (*Dirigint-se als senyors Diputats de la Minoria Nacionalista Esquerrana.*)

(*Entre els senyors Canturri i Lluhí s'entaula un viu diàleg, en el qual intervien altres senyors Diputats, que fa impossible d'entendre's clarament. La Presidència crida l'ordre i aconsegueix calmar l'agror de les paraules.*)

El Sr. LLUHÍ: Demano que el senyor Canturri retiri les paraules que ha pronunciat.

El Sr. PRESIDENT: La Presidència no ha sentit cap paraula que pugui molestar a la V. S. i, per tant, pot continuar el senyor Ventosa.

El Sr. LLUHÍ: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: No hi ha paraula. (*Rumors en la Minoria Nacionalista Esquerrana.*)

El Sr. LLUHÍ: És per una qüestió d'ordre.

El Sr. PRESIDENT: No pot parlar la V. S. (*Segueixen els rumors.*)

El Sr. LLUHÍ: La Presidència té el deure d'amparar-me.

El Sr. PRESIDENT: Si la V. S. em fixa l'article del Reglament en què es basa per parlar...

El Sr. LLUHÍ: L'article 24 del Reglament.

El Sr. PRESIDENT: La Presidència no ha sentit cap paraula injuriosa i no constarà al DIARI DE SESSIONS.

El Sr. CANTURRI: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Canturri.

El Sr. CANTURRI: Jo no m'he referit ni volia tractar de l'honorabilitat dels senyors Diputats, i com

que entenc que no he injuriat a ningú, no necessito retirar cap de les meves paraules. És la V. S. (*es dirigeix al senyor Lluhí*) que m'atribueix una injúria, i si la V. S. té aquesta mala intenció, jo no l'he tingut.

El Sr. PRESIDENT: La rectificació que dona el senyor Canturri pot satisfer al senyor Lluhí.

El Sr. LLUHÍ: A mi em podria satisfer senzillament que el senyor Canturri digués que no havia tingut la intenció d'injuriar-me, però que les paraules no contenen injúria, no; això és una apreciació meua, i com que és una apreciació meua, si no ha tingut intenció d'injuriar-me, com crec, el senyor Canturri no ha de tenir inconvenient en rectificar.

El Sr. PRESIDENT: Naturalment, no hi ha injúria, senyor Lluhí, així ho ha entès la Presidència. Si els senyors Diputats seguisin el costum de no interrompre els que parlen! Aquests diàlegs apassionen i no són gaire beneficiosos pel Parlament. Segueixi en l'ús de la paraula el senyor Ventosa i Calvell.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Quant al traspàs de serveis, jo crec, senyors Diputats, que no sé quina serà la fórmula que s'adopti per aconseguir que hi hagi una variació. Jo celebraria moltíssim que l'accelerament en el traspàs de serveis fos una realitat; però en definitiva la Comissió Mixta està constituïda exactament de la mateixa manera; mitjans eficaços d'acció, sempre seran inferiors als que heu pogut tenir en aquest temps passat: el nombre de Diputats a les Corts Constituents que eren indispensables per a la subsistència i per a la vida del Govern. En aquestes condicions aquesta és l'hora en la qual per tot l'organisme de la nostra autonomia no ha començat a circular aquell fluid vital, indispensable, que són els recursos econòmics. Hem de presentar aquí, el primer de novembre, un Pressupost. Forçosament, necessàriament, ha d'ésser tan formulari, tan fictici, tan il·lusori, com el Pressupost passat. ¿És que vosaltres creieu que en aquestes condicions es pot parlar seriosament d'un exercici d'autonomia? No! El que passa és que es dona la sensació que el Parlament i el Govern són una cosa inexistent i artificiosa.

I en aquestes condicions, per què es produeix la crisi? És produeix la crisi per incapacitat vostra, que en l'ordre de Govern i en l'ordre del traspàs de serveis, no heu respost a la tasca que el moment i les Lleis aprovades us imposaven; que en l'Ajuntament de Barcelona, malgrat tenir la Majoria que teníeu el dia 14 d'abril, després de dos anys d'actuació, es troba en aquella situació que s'ha hagut de recórrer, primerament, a l'artifici d'un Ajuntament automàtic i, després, a un Ajuntament que ja no pot seguir i que es desfà, amb l'aggravant que àdhuc per a mantenir una aparença de vida d'aquest Ajuntament s'ha hagut de posar en joc el prestigi del mateix President del Parlament de Catalunya, que havia d'ésser per tots objecte de respecte, i que àdhuc el propi honorable President de la Generalitat es permet a cada moment opinar sobre els acords presos per l'Ajuntament de Barcelona i sobre quines són les resolucions que ha d'adoptar. I en aquestes condicions es provoca la crisi, i ve el nou Govern i aquest formula una declaració; i jo pregunto: Què significa aquesta declaració? El senyor Santaló ens parlava aquí de coses de consciència, de consideracions d'ordre teòric, de consideracions o manifestacions d'un caràcter general; coses con-

cretes, positives, precises de govern, jo no n'hi he sentit absolutament ni una. Serà, per tant, difícil, que jo pugui contestar ni contraposar altres manifestacions a les seves. M'hauré de limitar a fer notar aquesta buidor i aquesta absència de tot programa de Govern en el Consell Executiu que avui ocupa el banc enfront del nostre.

Rectificació, en tot cas hauria estat del mateix President de la Generalitat. Segueixen aquí, salvant aquestes lleugeres variacions de persones, els mateixos Consellers que hi havia abans. És que ells han rectificat llur pensament? És que han rectificat llur orientació?

Substitució, la del Conseller Primer. Substitució, també, la del Conseller de Finances, el senyor Pi i Sunyer pel senyor Santaló. ¿És que el senyor President de la Generalitat ha cregut que el senyor Santaló està més capacitat que el senyor Pi i Sunyer per a resoldre el problema de la Hisenda de Catalunya? En aquest cas nosaltres esperarem, amb tot el respecte per a la persona del senyor Conseller Primer, que ens exposi, en aquest aspecte, quins són els seus pensaments i quines són les seves orientacions. Quant a l'altra substitució, que és l'única a la qual s'ha fet referència, és la del senyor Mies, Conseller d'Agricultura, a conseqüència de la seva circular famosa. Jo respectaria en l'aspecte del problema agrari totes les conviccions i totes les rectificacions que responguessin a un convenciment. Jo crec que en aquest cas hi han motius per a afirmar que també la rectificació no ha estat deguda més que a consideracions d'ordre electoral; i dic que ha estat deguda únicament i exclusiva a consideracions d'ordre electoral, per una consideració a judici meu concluent. El senyor Mies dictava una circular, interpretant la Llei per a resoldre els conflictes dels contractes de conreu, que jo he de suposar que havia estat autoritzada pels seus companys de Consell.

El Sr. MIES: Sota la meva responsabilitat.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Sota la responsabilitat de la V. S., i amb la conformitat dels seus companys de Consell.

El Sr. MIES: Però sota la meva exclusiva responsabilitat.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Exacte, però jo desitjaria que el senyor Mies em digués si és que havia llegit la seva circular en Consell i si havia merescut l'aprovació dels companys de Consell i del senyor Macià.

El Sr. MIES: No hi era present.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Bé; el senyor Macià no era present al Consell, però com que té el costum de fer manifestacions als periodistes, el senyor Macià digué que estava d'acord amb el senyor Mies respecte d'aquella circular, i amb posterioritat, l'organ oficial del vostre Partit parlava, amb referència a manifestacions del senyor Macià, de l'estranya actitud del senyor Aragai, dient: «El senyor Mies i jo — deia el senyor Macià — i tots els Consellers estàvem conformes amb la circular; hi hagué un malentès, i ens visitaren els representants de la Unió de Rabassaires i es va fer una rectificació de la circular primitivament dictada pel senyor Mies, que consistia en una aclaració.» Bé, hi estava conforme tothom; per tant, també el senyor Macià. I ara resulta que allò que

hi estava tothom conforme, ha estat rectificat, i ho ha estat per una imposició de la Unió de Rabassaires i per conservar la força electora que aquesta representa.

El Sr. COMORERA: Perquè tenen raó.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Això és una altra cosa. Jo crec que no la tenen. Però no es tracta de mi en aquest cas. Si jo hagués cregut que no tenien raó hauria combatut la circular aquí perquè no tenien raó, però avui la puc combatre perquè dic que després d'haver estat tots conformes amb aquella circular, l'han rectificat purament i exclusiva per interessos electorals.

El Sr. COMORERA: Per complir la Llei del Parlament de Catalunya.

Un Sr. DIPUTAT de la Lliga Catalana: No, no, trucs no!

El Sr. VENTOSA I CALVELL: És més, jo em limito ara a dir això, perquè aquest és un tema que també haurà d'ésser objecte de discussió més extensa.

El Sr. SELLES: Em permet un moment?

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Digui.

El Sr. SELLES: Està equivocat; la Unió de Rabassaires no va intervenir en aquest assumpte. Eren uns senyors Diputats del Parlament de Catalunya.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Però, bé, senyor Sellés, que crec que tots seguim les deliberacions i les assemblees de la Unió de Rabassaires, i tots ens hem assabentat de l'acord de retirar-se i separar-se del Partit d'Esquerra Republicana de Catalunya.

El Sr. BATTESTINI: Si no ho han estat mai!

El Sr. PRESIDENT: La Presidència prega que no es parli d'aquestes qüestions.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: I ens assabentem també que després d'això es presenten davant del senyor President de la Generalitat i li fan una sèrie de consideracions; i aleshores el senyor Macià es convenç del que no s'havia convençut abans; i el senyor Coromines es presta a fer una nova aclaració. I després d'aquesta aclaració els rabassaires tornen a aliar-se amb l'Esquerra. Jo us he de dir que amb això no hi guanya res el prestigi del poder públic, que amb això no hi guanyen res els interessos de Catalunya. Tot això ho podem examinar després amb més detenció i major extensió. Però ara m'interessa, en relació a l'explicació d'aquesta crisi, fer notar que les seves causes no són aquelles que ha exposat en la seva referència el senyor Conseller Primer, sinó que són totes aquestes altres. I molt possiblement el senyor Pi i Sunyer haurà llançat un fort sospir de satisfacció quan s'hagi pogut despendre de la cadena que el retenia en aquest banc (*assenyala el banc roig*) i en veure's lliure de totes les coses que havia de suportar per justificar les variacions que imposen aquell que té la facultat de dirigir les normes directives de la política del Consell Executiu. (*Molt bé, molt bé!, en la Minoria de la Lliga Catalana. Rumors en la Majoria.*) Tot això podria ésser divertit si es tractés tant sols d'una qüestió merament de partit. Si així fos, resultaria una manifestació de política pintoresca; però desgraciadament té una transcendència, per-

què estem, senyors Diputats, en una ocasió única per a aconseguir l'efectivitat d'aquells inicis de llibertat i d'autonomia que se'ns han reconegut en l'Estatut; ocasió que segurament trigarà molt de temps a tornar-se a presentar; i ocasió que pot malmetre's fàcilment i que nosaltres estem veient com es perd per culpa de la vostra actuació.

En política, com en biologia, tots els òrgans que no serveixen s'atrofien; i avui hi ha certament a Catalunya molta gent que ja comença a preguntar-se si el Parlament i el Govern serveixen per quelcom més que per a fer un simulacre d'aparència de poder i per a tenir automòbils, «*sinecuras*», prevendes, etc.

Un Sr. DIPUTAT: I dietes.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: No és just aquest concepte, perquè hi ha un camp immens per a recórrer en ordre a la implantació de serveis de civilització pel nostre poble, i per aquesta tasca es necessita l'esforç de cada dia de tots els catalans. Nosaltres hem d'anar a crear la base econòmica del nostre poble, i el que es pot fer en aquest ordre, amb les facultats pròpies del traspàs de serveis, representa una tasca immensa. Però, desgraciadament, sentint avui el senyor Santaló, jo he tret la impressió que no és aquest Govern el que realitzarà aquesta tasca; perquè no solament no ha exposat res que pugui marcar un camí per a arribar a la seva realització, sinó que en les mateixes paraules del senyor Conseller Primer es dedueix que no hi ha tan sols la base en què ha de consistir aquesta tasca. I això, realment, senyors Diputats, és molt greu. Nosaltres creiem que per aquest camí el vostre fracàs com a Govern serà inevitable; però el més sensible és que el fracàs del Govern podria representar un fracàs per a Catalunya.

Nosaltres, amb la nostra Minoria i dintre del que puguem fer, realitzarem tots aquells esforços de què siguem capaços per a evitar-ho; però els nostres mitjans d'acció són forçosament molt limitats. Nosaltres, dintre d'aquest Parlament, no podem realitzar més que aquesta obra de crítica; i nosaltres us cridem l'atenció perquè desitgem la vostra esmena, perquè per damunt i abans que homes de partit, som catalans; i com a catalans, no voldríem nosaltres que el fracàs del Govern que avui regeix els destins de la nostra terra pogués implicar també el fracàs de Catalunya en l'hora d'instaurar la seva autonomia. (*Molt bé! molt bé!, en la Minoria de Lliga Catalana.*)

(*Es suspèn la sessió per un quart d'hora. A les nou i set minuts es reprèn.*)

El Sr. PRESIDENT: Com sigui que estan a punt de transcórrer les hores reglamentàries, la Presidència es creu en el deure de proposar a la Cambra si es prorroga la sessió.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Ventosa i Calvell.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Crec, senyor President, que ens interessa a tots el compliment estricte del Reglament, que és la garantia del bon funcionament del Parlament. Jo tinc confiança en què la Presidència sabrà imposar a tots, àdhuc contra el criteri que pugui tenir la Majoria

i la conveniència de Govern, el compliment estricte d'un precepte reglamentari. Les sessions, diu el Reglament, seran de quatre dies per setmana, en la forma i de la durada que la Cambra acordi. La Cambra té acordat que les sessions començaran a dos quarts de cinc i que acabaran a dos quarts de nou. Fa ja prou estona que han transcorregut les hores reglamentàries. Després de transcorregudes les hores reglamentàries no es pot prendre un acord de pròrroga. De manera, senyor President, que estem absolutament fora del Reglament si es vol sotmetre al Parlament l'acord de pròrroga d'una sessió que està legalment acabada.

El Sr. PRESIDENT: Si s'interpreta el Reglament en el sentit de començar la sessió a dos quarts de cinc i acabar a dos quarts de nou, sí, evidentment; però s'entén que les quatre hores comencen a comptar-se des de que s'obre la sessió. A les cinc i vint minuts o a les cinc i vint-i-cinc minuts ha començat la sessió; no són les nou i vint, i, per tant, no han transcorregut les quatre hores. Estem dintre del termini per a sotmetre a la Cambra la conveniència de prorrogar la sessió.

El Sr. COMPANYS (Ll.): Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Lluís Companys.

El Sr. COMPANYS (Ll.): És evident, senyor Ventosa, que té raó la Presidència. El final de l'hora reglamentària ve determinat pel començament de la sessió, i com que la sessió ha començat a les cinc i vint o vint-i-cinc minuts, i això jo ho sé ben segur, d'una manera ferma, perquè jo he arribat al Parlament a un quart de cinc i encara no havia començat, és evident que no han transcorregut les quatre hores reglamentàries i el Parlament pot acordar el que cregui convenient en ordre a la duració d'aquesta sessió.

El Sr. PRESIDENT: Si per qualsevol incidència, per manca de Diputats o pel que fos, comencés una sessió a les set de la tarda, segons el senyor Ventosa la sessió hauria de suspendre's al cap d'una hora i mitja.

El senyor VENTOSA I CALVELL: El règim de les sessions, certament que depèn de la Presidència; però, per molt que sigui el respecte que tots tinguem a la Presidència i per moltes consideracions que li guardem, no es comprèn que per la Presidència es pugui determinar que comencin les sessions a les set de la tarda, perquè llavors hauríem d'acabar la sessió a les onze de la nit. El Reglament diu quina serà la duració de les sessions i també quina és l'hora reglamentària de començar, i l'hora reglamentària és dos quarts de cinc, i com que la durada de la sessió ve marcada en quatre hores, la sessió s'ha d'acabar a dos quarts de nou. I no està en la mà de la Presidència poder prendre cap determinació en contrari, sinó és comptant amb la conformitat de tota la Cambra, perquè el contrari fóra incórrer en una interpretació capritxosa del Reglament.

El Sr. PRESIDENT: La Presidència no interpreta capritxosament el Reglament. Però el costum en aquest Parlament ha estat la de començar a un quart o dos quarts de sis. Precisament he de fer constar que a dos quarts de cinc la Presidència es troba sempre al Parlament, i,

sense que sigui fer cap retret als senyors Diputats, la Presidència es creu en el cas de dir que si no es comença la sessió a dos quarts de cinc és perquè a aquesta hora, Diputats que han demanat a la Presidència l'ús de la paraula, no es troben a la Cambra. En definitiva, em sotmeto a la consideració de la Cambra.

El Sr. COMPANYS (Ll.): El senyor Ventosa està convençut que no té raó. (*Rialles.*)

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Això ho suposa el senyor Companys, perquè joestic convençut del contrari, de què precisament jo tinc raó i el senyor Companys no la té.

El Sr. COMPANYS (Ll.): El senyor Ventosa és un antic parlamentari i sap que sempre es compten les hores des del moment en què s'inicia el debat parlamentari i s'obre la sessió. I tant és així, que jo recordo que ocupant la presidència del Parlament de Catalunya, em vaig queixar alguna vegada de què les sessions començaven amb molt de retard i vaig dir que la pròxima sessió començaria a dos quarts de cinc. Però les sessions varen tornar a retardar-se. Això ocorre en tots els Parlaments del món, perquè l'assenyalament per a dos quarts de cinc és com una cosa inicial i sobre això crec que no es pot fonamentar una polèmica. Jo prego al senyor Ventosa, per tant, es deixi convèncer per aquests arguments, com nosaltres ens hem deixat convèncer en ocasions pels seus.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: No moltes. (*Rialles.*)

El Sr. COMPANYS (Ll.): S'ha de permetre que la Cambra adopti la solució que cregui convenient.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Insisteixo, en contra del que diu el senyor Companys, en creure que tinc absolutament la raó. Jo no sé el que diuen els articles dels Reglaments d'altres Cambres. El que puc dir és el que diu el nostre, i el nostre Reglament diu que les sessions se celebraran en la forma que es determini. És cert que no en treurem res d'anar persistint uns i altres en sostenir les nostres interpretacions respectives, perquè en definitiva en aquesta qüestió, com en moltes altres, teniu per criteri l'imposar els vots de la Majoria.

Diversos Srs. DIPUTATS de la Majoria: No, no és això!

El Sr. PRESIDENT: Es que inclús interpretant el Reglament com la V. S. vol, tampoc té raó, perquè en el Reglament no es fixa l'hora exacta del començament de la sessió.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: El Reglament diu que se celebraran les sessions en la forma i duració que determini la Cambra i sobre aquests extrems la Cambra ha pres ja un acord.

El Sr. COMPANYS (Ll.): Acord que mai no s'ha complert.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Jo també prego al senyor Companys, antic parlamentari...

El Sr. COMPANYS (Ll.): Antic, però no vell. (*Rialles.*)

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Poca direcció hi ha. Jo prego al senyor Companys que tingui en compte que quan existeix una conformitat de tots es pot passar per una interpretació

extensiva; però quan una Minoria reclama el compliment estricte del Reglament, ens hem d'atènyer al compliment del Reglament.

El Sr. PRESIDENT: La sessió ha començat a transcórrer des del moment que ha començat la sessió. Ha començat a les 5.25 i la Presidència sotmet a la Cambra la conveniència de prorrogar la sessió.

El Sr. DURAN I VENTOSA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: El senyor Duran i Ventosa té la paraula.

El Sr. DURAN I VENTOSA: Senyors Diputats: Deixant aquesta discussió a part, jo em permetria demanar al Parlament que sense ésser un desaire a la Presidència...

El Sr. PRESIDENT: El senyor Duran i Ventosa em perdonarà. ¿Creu la Cambra perllongar la sessió per menys d'una hora? (*Aprovació en diversos escons.*)

El Sr. DURAN I VENTOSA: Jo he demanat la paraula precisament per això, per fer la proposició de la pròrroga, però ara ja no sé com puc parlar en defensa d'una cosa que ja està acordada.

El Sr. PRESIDENT: Es que la V. S...

El Sr. DURAN I VENTOSA: No era la meua intenció un ardid d'aquesta mena.

El Sr. PRESIDENT: Però és que la V. S. comprendrà que si transcorrien les hores reglamentàries en el moment en què la V. S. estava parlant la Presidència es veuria obligada a retirar-li l'ús de la paraula.

El Sr. DURAN I VENTOSA: Jo no puc parlar ara respecte una proposició que està acordada pel Parlament. Però comptant amb la benevolència de la Presidència, em permetré fer unes petites suggerències al Parlament. Tenint en compte que es tracta de prorrogar la duració d'aquesta sessió per al temps necessari perquè una comissió que ha començat a reunir-se i ha començat a discutir i encara no sé si està constituïda legalment, pugui donar un dictamen que quedi damunt la taula...

El Sr. PRESIDENT: Aquests escrúpols jo els rebutjo. La Comissió està constituïda legalment i no trigarà molt a emetre dictamen. Pot continuar el debat polític.

El Sr. DURAN I VENTOSA: Ens estranya molt la pressa per discutir aquest dictamen. ¿És que hi ha algun motiu transcendental, important, greu, perquè es tingui d'anar amb aquestes presses després d'haver estat dos mesos sense reunir-se el Parlament, i ara haguem de passar per aquesta molèstia d'haver de continuar la sessió en aquesta forma? Perquè en rigor no es tracta de res urgent. Aquest Projecte de Llei que ha proposat el senyor Conseller de Governació, el mateix es pot discutir demà, que demà passat i que un altre dia. (*Rumors de desaprovació en la Majoria.*) Si se'm deixés parlar, en lloc d'interrompre'm constantment, jo exposaria les raons que tinc per preguntar el per què teniu aquesta pressa. És diu que, en altre cas, s'hauria de complir la Llei Municipal del 14 d'agost darrer, en la qual es determina la data en què s'han de celebrar les eleccions municipals.

pals. És aquest el motiu? ¿No s'ha fet ja una convocatòria d'eleccions i, malgrat això, el Govern es creu obligat a presentar un Projecte de Llei per suspendre aquestes eleccions? Doncs, que el Govern compleixi la Llei mentre no sigui derogada, i quan s'hagi de derogar per acord del Parlament, que el Parlament la derogui.

El Sr. CONSELLER PRIMER: Demano per parlar.

El Sr. DURAN I VENTOSA: De manera que aquesta pressa d'aquestes vint-i-quatre hores o d'aquestes quaranta-vuit hores perquè una Llei d'aquesta naturalesa hagi de sortir mitjançant forçeps, ja vol dir com queda qualificada aquesta mateixa Llei.

¿Es tracta d'una Llei inspirada en els alts interessos del país, com interrompia un senyor Diputat que té molta afició a interrompre? Si es tracta d'una Llei d'aquest interès polític, per què hem de fer-la tant de pressa?

El Govern diu que sent escrúpols per a complir la Llei; però, ¿quina diferència hi hauria si després d'una convocatòria per les eleccions municipals ens trobéssim igualment que el que passa per les eleccions municipals convocades per la ciutat de Barcelona? ¿Hi ha algun motiu d'urgència que expliqui aquesta pressa? Allà vosaltres amb la responsabilitat de voler treure una Llei amb una forma tan violenta.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller Primer.

El Sr. CONSELLER PRIMER: Lamento molt que a l'entorn d'aquest projecte, la urgència del qual ha declarat el Parlament...

El Sr. VENTOSA I CALVELL: La urgència es declara després de presentat el dictamen.

El Sr. CONSELLER PRIMER: ...es facin manifestacions de caràcter polític alienes a la determinació del Govern de la Generalitat.

El Sr. DURAN I VENTOSA: Em permet el senyor Conseller Primer? Al Parlament tot és polític.

El Sr. CONSELLER PRIMER: Pròpiament alienes, com deia, del Govern en la presentació del Projecte de Llei. Aquest Projecte de Llei es presenta a la Cambra en virtut d'un imperatiu que té el seu origen en la determinació del Govern de la República assenyalant la data del 19 de novembre per les eleccions generals. Aquesta data crec jo que tots els que escoltin amb bona fe pensaran que no ha tingut cap intervenció en aquella el Govern de la Generalitat en fixar-la.

El Sr. DURAN I VENTOSA: Sí, hi té un delegat.

El Sr. CONSELLER PRIMER: Si li tingués, senyor Duran, jo afegiria que el Govern de la República no pot, constitucionalment, assenyalar altra data que aquesta.

Un Sr. DIPUTAT de la Minoria de Lliga Catalana: Per què?

El Sr. CONSELLER PRIMER: Per la senzilla raó que s'assenyala que un cop dissolt el Parlament s'ha de reunir en un període determinat.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Han de celebrar-se eleccions dintre dels seixanta dies.

El Sr. CONSELLER PRIMER: I com que s'estableixen dos torns, queda aquesta data més

endarrerida per les eleccions generals, i en virtut d'aquesta data, complimentant un precepte constitucional, entre altres raons per la psicologia del nostre poble, crec que la V. S. comprendrà perfectament els inconvenients que es produirien si el dia de la proclamació dels candidats tinguessin que celebrar-se les eleccions municipals.

Però hi ha una altra raó fonamental: sap la V. S. que per la Llei Municipal votada en aquest Parlament, es pot donar el cas que els Ajuntaments vagin a una segona volta electoral, i jo dic que no és convenient que en un mateix dia hi hagi unes eleccions municipals i unes de generals.

El Sr. DURAN I VENTOSA: Sí, això és molt possible. Demano per parlar.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: A Buenos Aires he vist votacions simultànies.

El Sr. CONSELLER PRIMER: Serà perquè hi haurà una tradició, però no podem oblidar que la psicologia d'allà és diferent de la nostra.

El Sr. LLUHI: La nostra és tan elevada, almenys, com la d'allà.

El Sr. CONSELLER PRIMER: És possible que ho sigui més encara, però el que jo pregunto és que sembla lògic que sense cap mena de tradició i d'una manera improvisada s'intenti realitzar en un mateix dia unes eleccions generals i unes altres de municipals, és a dir, que s'obrin collegis diferents i a cada un d'ells s'hi posin dues urnes.

El Sr. DURAN I VENTOSA: Ja seria complicat, ja, això!

El Sr. VENTOSA I CALVELL: S'estalvia-rien moltes despeses.

El Sr. CONSELLER PRIMER: En una paraula, crec qui pugui dubtar del bon desig i del sentit únic de facilitar la realització de les eleccions en un pla de normalitat, i que això únicament és el que ha inspirat aquest Projecte de Llei.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Per això us reserveu tres mesos?

El Sr. PRESIDENT: Si no hi ha encara dictamen, senyors Diputats...

El Sr. CONSELLER PRIMER: Altrament, en aquest dictamen pot assenyalar-se en la forma que s'estimi més convenient, i el Govern declara d'una manera terminant que no l'ha portat a la presentació del Projecte de Llei altra cosa que l'afany de facilitar la manifestació de la voluntat popular en les eleccions municipals sense els inconvenients que havien de presentar-se, donada la data en què s'han anunciat les eleccions generals. No hi ha res més que això.

El Sr. DURAN I VENTOSA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: En realitat, senyors Diputats, estem amb una discussió irregular...

El Sr. DURAN I VENTOSA: No estem en una discussió irregular; el que hi ha és que cada orador, en ús de les seves iniciatives, presenta les coses des del caire que li convé, i el senyor Conseller Primer ha vulgut discutir el fons de la qüestió, quan en realitat no s'havia plantejat més que la urgència.

Jo tractava de convèncer el senyor Conseller Primer, però no he tingut la suficient eloqüència per a aconseguir-ho, de què no hi havia necessitat de què amb tanta urgència es discutís, i respecte

d'això em permetrà que li digui que no ha contestat en forma convincent. S'ha esforçat en demostrar l'altíssima necessitat, segons ell i segons els seus companys de Govern, que s'ajornin aquestes eleccions municipals, però això ja ho discutirem en venir el dictamen i llavors també discutirem aquestes dificultats tan enormes i veurem si ha d'ésser tan escassa la cultura política del nostre poble que no sàpiguen els electors posar una papereta en una urna i una altra papereta en una altra urna. Es veu que això ho poden fer els *gauchos* argentins, però no els nostres pagesos.

Això ho discutirem en presentar-se el Projecte de Llei, però ara, vista la inutilitat dels meus esforços, desitjaria convèncer els senyors Diputats que no val la pena, perquè no prestem cap servei al país, d'entretenir-nos aquí en una amigable conversació fent temps perquè una Comissió doni un dictamen. ¿Es que hi ha un motiu d'alta transcendència tan gran? Si és per servir a Catalunya estem disposats a quedar en el saló de sessions esperant que la Comissió doni el seu dictamen, que indubtablement serà molt lluminós, però mentrestant permeteu-me que jo faci algunes consideracions per a demostrar que no hi ha cap necessitat de tot això. Jo hauria agraït del senyor Conseller Delegat que m'hagués donat algunes raons respecte d'aquest cas d'urgència immediata i extraordinària. No he tingut el gust de sentir cap raó en aquest sentit. Com que no l'he sentida i el senyor President no voldrà segurament que jo segueixi parlant i com que, també, les meves paraules serien inútils... (*Rialles.*)

El Sr. PRESIDENT: Les VV. SS. han prodigat aquest incident, que altrament ha il·lustrat a la Cambra amb les seves consideracions. Reprenem el debat polític.

Diversos Srs. DIPUTATS: No, no!

El Sr. CONSELLER PRIMER: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller Primer.

El Sr. CONSELLER PRIMER: Jo crec haver demostrat de manera terminant l'absoluta des preocupació del Govern de tota mena d'intenció que pugui ésser censurada pel Parlament amb la presentació d'aquest Projecte de Llei. Quant a la urgència, evidentment, en ordre a la política general, això és un acord de Govern i per això ho ha fet avinent el Conseller de Governació, i és de gran conveniència precisament per aquests interessos que amb tanta oportunitat invocava el senyor Duran i Ventosa: pels interessos de Catalunya.

El Sr. DURAN I VENTOSA: Així l'única raó és que quan el Govern acorda una cosa, aleshores «*boca abajo todo el mundo*». (*Rialles.*)

El Sr. CONSELLER PRIMER: El Govern, senyor Duran i Ventosa, no s'inspira en res més que en els interessos de Catalunya.

El Sr. PRESIDENT: Es pot suspendre el debat polític mentre ve el dictamen, que és discutit abans de néixer. (*Rialles.*)

El Sr. DURAN I VENTOSA: Encara el discutirem més. (*Segueixen les rialles.*)

El Sr. PRESIDENT: S'ha prorrogat, abans, la sessió per menys d'una hora.

El Sr. LLUHÍ: Del que es tracta és simple-

ment esperar que la Comissió doni dictamen i es llegeixi pel efectes de què demà es pugui discutir. Per altra part tinc notícia, i em sembla que el senyor President farà manifestacions iguals, que hi ha dos Diputats que han demanat parlar respecte del debat polític iniciat i que s'han absentat de la Cambra perquè el senyor President els ha autoritzat a fer-ho fins a demà, perquè demà continuarà el debat. Doncs el lògic seria suspendre la sessió i que es reprengués simplement als efectes de donar lectura al dictamen.

El Sr. PRESIDENT: No hi ha inconvenient si la Cambra ho acorda així.

El Sr. DURAN I VENTOSA: Perquè es pugui donar lectura al dictamen es necessiten almenys trenta Diputats.

El Sr. PRESIDENT: S'accepta la proposició del senyor Lluhi?

El Sr. DURAN I VENTOSA: No, no. Perquè es llegeixi un dictamen ha d'haver-hi sessió.

El Sr. LLUHÍ: Ja hi serà.

El Sr. DURAN I VENTOSA: Si hi ha trenta Diputats i el senyor President ordena que n'hi hagi, perfectament, però si no hi ha trenta Diputats...

El Sr. LLUHÍ: No he pensat que el senyor President pogués falsejar un acte de la Cambra. (*Rialles.*)

El Sr. PRESIDENT: Ja se'n guardaria ben bé prou el President de fer-ho. (*Segueixen les rialles.*)

El Sr. LLUHÍ: Té interès pels Diputats absents que volen prendre part en el debat polític.

El Sr. PRESIDENT: Prorrogada la sessió, es pot tornar a aixecar per a llegir després el dictamen i aixecar la sessió. Ho acorda així la Cambra? (*Assentiment general.*) Se suspèn la sessió. (*Es reprèn a les deu menys cinc minuts.*)

El Projecte de Llei prorrogant la celebració de les eleccions municipals

El Sr. CONSELLER DE JUSTÍCIA I DRET: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Justícia.

El Sr. CONSELLER DE JUSTÍCIA: Senyors Diputats: El Projecte de Llei que s'ha presentat aquí ha sortit del Consell de la Generalitat en virtut d'una ponència de la qual ha estat encarregat el Conseller de Justícia que us parla i el Conseller de Governació. Aquestes manifestacions, aquestes coses que us vaig a dir, ben breus, us les hauria de dir el Conseller de Governació, però trobant-se ell amb altres membres de la Comissió em veig obligat a fer-ho jo. Jo puc dir una cosa personal, que no podria dir-la ningú més que aquell que s'hi troba, i és que havent de fer urgentment aquest Projecte de Llei, nosaltres ens hem guiat tan sols per un màxim respecte a les Lleis votades pel Parlament. No hi ha, com deia el senyor Duran i Ventosa, no hi ha cap impossibilitat de què vingui el Govern, i així com suspèn les eleccions convocades l'altre dia, les convoquem també, però no em negarà el senyor Duran i Ventosa, ni m'ho negarà cap senyor Dipu-

tat, que fóra millor que el respecte al Parlament ens permetés no haver de passar per damunt d'una Llei votada pel Parlament, sense que aquesta Llei fos derogada. A aquest sol objecte obeïa la nostra resistència, però hem vist la impressió que això feia a les Minories, i aquesta impressió d'unes resistències per part del Govern podia fer creure en intencions i coses misterioses que no ho són, i, per tant, nosaltres ens hem reunit aquí i en nom del Govern, encara que no sigui jo el més indicat, perquè ho dic ja com a ponent, en aquest Projecte de Llei, no havent-hi encara dictamen de la Comissió, i no tenint cap interès en què es prorrogui més la sessió, deixem en llibertat el Parlament per a aixecar-la si ho creu convenient.

Lectura d'uns suplicatoris per al processament del Diputat senyor Comorera

(El senyor Secretari donà lectura als dos suplicatoris que segueixen :)

«Honorable senyor :

Josep Altés i Fontana, Jutge municipal número 16 d'aquesta ciutat, i accidentalment encarregat del Jutjat d'Instrucció número 16, a V. E., amb el respecte degut, exposa :

Que en el sumari que s'instrueix amb el número 358 de 1933, per injúries a l'Autoritat judicial, a querella del Ministeri fiscal, produïdes en un article anomenat «Cap a un nou 10 d'agost?», inserit al setmanari *Justícia Social*, corresponent al dia 8 de juliol, del qual ha resultat autor el Diputat al Parlament català senyor Joan Comorera i Soler, he acordat, amb auto d'avui, dirigir-vos el present suplicatori, sollicitant l'oportuna autorització del Parlament de Catalunya, per tal de decretar el processament de l'esmentat senyor Diputat, de conformitat amb el que preceptua la Llei votada pel Parlament, data 31 de desembre del 1932; i, per tant,

A V. E. suplico es digni concedir, si ho estima convenient, autorització per a decretar el processament del Diputat al Parlament català senyor Joan Comorera i Soler, pel delictes d'injúries a l'Autoritat judicial, i a l'efecte adjunto un exemplar del setmanari *Justícia Social*, que insereix l'article denunciat i testimoni dels particulars necessaris. Visqueu molts anys.

Barcelona, 29 d'agost del 1933. — El Jutge

d'Instrucció accidental, Josep Altés. — Pel Secretari, signatura ilegible.»

«Excelentísimo señor :

Don Agustín Altés Pallás, Juez de Instrucción número 8 de esta ciudad, a V. E. con el debido respeto expone :

Que en el sumario que se instruye con el número 288 de 1933 sobre injurias a la Autoridad, a querella del Ministerio Fiscal, vertidas en un artículo titulado «La cova d'Alí-Baba», inserto en el semanario *Justicia Social*, correspondiente al día 15 de julio de 1933, del que ha resultado autor don Juan Comorera Soler, Diputado al Parlamento de Cataluña, he acordado en auto de esta fecha, dirigirle el presente suplicatorio solicitando la oportuna autorización del Parlamento de Cataluña para poder decretar el procesamiento del expresado señor Diputado, de conformidad con lo que dispone la Ley votada por el Parlamento el día 31 de diciembre de 1932, y, por tanto,

Suplico a V. E. se digne conceder, si lo estima conveniente, autorización para decretar el procesamiento del Diputado del Parlamento de Cataluña don Juan Comorera Soler, por el delito de injurias a la Autoridad; y al efecto acompaño testimonio que inserta el artículo denunciado, la declaración prestada por el señor Comorera, y el auto disponiendo elevar el presente suplicatorio.

Barcelona, 28 de septiembre de 1933. — El Juez de Instrucción, Agustín Altés.
Excelentísimo señor Presidente del Parlamento de Cataluña.»

El Sr. PRESIDENT : En realitat s'hauria de nomenar una altra Comissió de suplicatoris, però si la Cambra no hi té inconvenient es podria procedir al nomenament en la sessió de demà, car la seva lectura no era més que per a complir el formalisme que s'ha establert, que s'havien de llegir en la primera sessió que se celebrés.

ORDRE DEL DIA

per a la sessió de dimecres

1. Precs i preguntes.
2. Continuació del debat sobre la declaració del Consell.

(S'aixeca la sessió a les deu i cinc minuts de la vetlla.)